

Liggett

11. évfolyam 43-45. szám

A DÉL - SVÉDORSZÁGI MAGYAROK CSALÁDI LAPJA

2010 / 1-3

Március 15

a magyarok szabadság-
szeretetének ünnepe

*Amerikában tombol,
Afrika szikkadt,
Ázsiában füttyül,
az Unióban éppen zajlik,
Skandináviában pedig
szelíden csöndes az élet.
Köszönjük, jól vagyunk:
„mindig magunkért,
soha mások ellen”*

**Tíz esztendő a skandináviai
magyar irodalmi és művészeti
folyóirat**

Az Ághegy tíz éve

Elbizakodottság nélkül írhatjuk, hogy skandinávi-ai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam kitartóan halad kitűzött célja felé. Ez pedig nem más, mint az az aprómunka, amelynek folyamán sikerül összegyűjtenünk a skandináv országokban élő magyar alkotókat, hogy ha csak virtuális közösségben, de példamutatással szolgálják a magyar művelődést. Igazoljuk, hogy a nemzet több, mint politikai együvé tartozás, történelmünk, hagyományaink, kultúránk, lelki közösségünk a megtestesítője az anyaországon, a Kárpát-medencén kívül, de az egységesülő, fokozatosan egy országgá minősülő Európai Unióban.

Mi, európai uniós magyarok a nemzet törzséből is táplálkozva, az északi kultúra fényében teremjük az ág hegyén a magunk sajátos gyümölcseit: irodalmat, képzőművészetet, zenét, filmet, előadó művészetet. Minden, amivel az itt megtelepült magyarok hagyományait, nyelvét, műveltségét ápolhatjuk.

Számok mutatják tíz esztendőnk eredményeit.

Folyóiratunk közel négyszáz alkotónk önzetlen munkájának köszönheti, hogy szerkesztője négyezer oldalra összegyűjthette, tördelhetette szerzőink különféle, nemegyszer kiemelkedőnek mondható, más folyóiratok által is átvett alkotásait.

Folytatás a 6. oldalon

Ex Libris - díj

az Ághegy és a Magyar Liget folyóiratoknak és az Ághegy-Liget Baráti Társaságnak

A tartalomból:

Jelenidő

Nők napja

Március idusa

Széchenyi emlékezete

Könyvtár Göteborgban

Legendák és golf

A skót tánc

Aggódás a klímáért

Norvég vadon

A vakmerő svéd

Nyári történetek

Pályázat

Oslói hírek

„Az iskolák fölöttébb szükséges voltáról”

Magyarok története

Idegenlégió

56-os norvégiaiak

Nyári egyetem

Peregrinusok

Virtuális könyvtár

Lovagok

Szerkesztő:
Tar Károly
tar.karoly@gmail.com

Munkatársak:

Dr. Bartha István - bartaeokorro@globalnet.net

Dr. Békássy N. Albert - albert@refnet.cz ;

Lőrinczi-Borg Ágnes - agnesborg@yahoo.se;

Mészáros Márta - marta.mesaros@hotmail.com

Fiókszerkesztőségek:

Koppenhága: Baják K-Zsuzsanna - bajakzsuzs78@gmail.com

Malmö: Dr. Szalontai Éva - evaszal@axelero.hu

Oslo: Kovács Ferenc - ferenc.kovacs@media.uio.no

Stockholm: Moritz László - laszlo.moritz@spray.se

Skócia: Böszörményi Zoltán - boszorke@googlemail.com

Budapest: Aniszi Kálmán - aniszi_kalman@g51.kibernet.hu

Nimes: Tar Imre Charles- charlesnimes@yahoo.fr

Az aláírt írókért a szerzők felelősek.

A szerkesztőség a beküldött írások magyarítását köteleességének tartja.

A lapot a skandináviai magyar egyesületek és jóakaróink sokszorosítják és terjesztik.

Lapunk a világhálón: <http://magyarliget.hhrf.org>

ISSN 1404-7780

Március idusa

A Daily Bell beszámol a Moody's jelentéséről, melyben társadalmi nyugtalanságot jósol. A bevezető utal a brit Telegraph cikkére, melyben azt írják, hogy ha marad továbbra is a gazdasági válság, akkor a nyugtalanság fokozódni fog.

Lehet, hogy a tavaszi fuvallat segíti a történelmi események kialakulását? Több fontos dátum is kapcsolódik a tavaszi nap-éj egyenlőség időpontjához. Számunkra nagyon fontos tavaszi dátum az 1848-as, hiszen szabadságharcunk március idusán robbant ki.

Ezt megelőzően azonban, már az 1830-as évektől kezdődően érlelődtek Európa- szerzte forradalmi mozgalmak. Mi magyarok mindig is híresek voltunk arról, hogy szorult helyzetben megtaláljuk a módját a tiltakozásnak, még akkor is ha nyíltan nem tehattünk semmit.

Jánoska Antal "kártyatörténész" derítette ki, hogy az első Magyar kártya az 1830-as években készült Schneider József pesti kártyakészítő műhelyében. A cenzúra nem engedte volna olyan kártya készítését és főleg terjesztését, melyen magyar szabadsághősök szerepelnek, ezért a kártyafestő a messzi Svájc németellenes szabadságharcosáról, Tell Vilmosról készítette metszeteit. Schneidert valószínűleg Friedrich Schiller 1804-ben írt „Tell Vilmos” című darabja ihlette meg, melyet már 1827-ben színpadon is előadtak Kolozsvárott. Úgy gondolta, hogy egy német szerző drámájában szereplő alakok ábrázolását a Habsburg hivatal sem kifogásolhatja.

A kártyakészítő az alapszíneket (piros, zöld, makk és tők) a korai, 15. században készült német kártyából vette át, míg a lapokon szereplő figurákat és a történetet, Schiller, Tell Vilmosának szereplőiről mintázta. Schneidert a dráma alap gondolata inspirálta, a Habsburgok elleni küzdelem, amelyben Svájcnak is része volt. Gondolati tartalmánál fogva a kártya nagyon népszerű lett, mert arra emlékeztetett, hogy Magyarország nem szabad a Habsburgok alatt, míg a svájciak már századokkal előbb kiűzték őket az országukból. Szokatlan, hogy a magyar kártya lapjaira svájci alakokat festettek, pláne, ha tudjuk, Svájcban csak hírből ismerik ezt a paklit.

Valószínű, hogy az 1848-as Szabadságharc leverése után minden kártyát, amit csak lehetett, elkoboztak, megsemmisítettek, mert semmi nyoma nem maradt ebből az időből sem múzeumban, sem pedig a szakirodalomban. Azonban idővel néhány csomag előkerült Angliában. Feltehetően, hogy 1849-es emigránsok vitték magukkal a csatornán túlra. Azt viszont nem lehet tudni, hogyan kerültek a kártya metszetei egyik kártyafestőtől a másikig és hol rejtegették a kritikus években. 1855 körül a pesti Giergl János már ismét készítette. A több, mint másfél százados múltra visszatekintő "magyar kártyát" még a mai napig is gyártják.

Schneider műhelye Budapesten a Kiskereszt utca 520 (a mai VII. kerületi Kazinczy utca 55.) szám alatt volt. Itt nyitotta meg kocsmáját 1987-ben Wichmann Tamás kilencszeres világbajnok kenus. Először Szent Jupát volt a neve, a kenusok védőszentje után, később változtatta Wichmann-kocsmájára. Az italozó falán elhelyezett emléktábla tanúsága szerint, minden év december 29 -én dél-

után 15-órákor itt gyülekeznek azok, akik megemlékeznek a magyar kártya napjáról.

Azokban az időkben, amikor a nyílt beszédéről vagy tettekről szó sem lehetett, egy ilyen tiltakozás a Habsburg Monarchia ellen, része volt egy nagy tervnek, ami később az 1848-as Szabadságharchoz vezetett.

Magyarország most is súlyos válságban van. Mind gazdasági, mind erkölcsi szinten. De most, hogy tavasszal új választások lesznek, itt van a lehetőség arra, hogy egy új kormány másfelé vezesse az ország hajóját. Nem lesz könnyű az új vezetők dolga, ha az ígéreteiket be akarják tartani. Bízunk abban, hogy a magasatos célok elérése érdekében nem térítheti el őket senki és semmi.

„Az embernek ámitás nélkül szembe kell néznie a rosszal, különben nem tudja mi a valóság és hogyan győzze le.” (Gerorge Bernard Shaw)

A tavasz mindig bőven hoz magával jót is és rosszat is. Sajnos a rosszal már szembetalálta magát az ország, már csak remélhető, hogy a változás negatívumai idővel magukkal hozzák mindazt a jót, amire Magyarországnak és a benne élő magyar embereknek már rég kijárna, és amire igen nagy szüksége lenne.

Ezért kell az országnak olyan vezetőket választania, akik hosszú távon kívánják rendezni Magyarország gazdaságát, valamint helyét Európában és az egész Világon. A józan ember távlatokban gondolkodik, hogy megteremttesse a jövő nemzedékének a biztos és irányítható egységét. Azért, hogy ismét lehessen minden embernek jövőképe, hogy ne csak a rosszat kelljen kutatnia mindenben, hogy a jó magától érthető legyen, s adok-kapok alapon működjön.

Skandináviában is lehet szavazni a kijelölt időpontokban a Magyar Nagykövetségeken, ezért mindenki, akit érint, jól gondolja meg, hogy kire adja voksát, hiszen talán pont ezeken a szavazatokon dölhet el jövő.

**Nádasdy-Farkas Irén
Oslo**

**Kossuth
Lajos
1848 – ban**

Széchenyi emlékezete

Március 3-án ünnepi emlékülést tartott a MTA Széchenyi halálának 150. évfordulója tiszteletére. Ez alkalommal átadták a Gubcsi Lajos által alapított Széchenyi-emlékdíjakat, az Árpád-díjat, és a nagyenyedi diákokat szolgáló Keresztstülő Program koordináláért megítélt Ex Libris Díjat.

Az alábbi vers az ünnepre készült, ott hangzott el először Szalóczy Pál előadásában.

Gubcsi Lajos

Az utolsó pillanat

Széchenyi emlékére

A legnagyobb magyar megbolydult elmével bolyong.
A hon sorsát tisztábban csak az Isten, vagy ő se látta
„ - A forradalom, mert lámpavasra akasztott, bolond
Vérpadig verte a nemzetet az akasztott véres árnya!”

Őrültek közé zárva Döblingben, bénultan a szégyenpadon
A sárba taposott nemzet sorsán bomlva baljós végzetig.
A sötétből ő hozta Kikelet-világosra az országát egykoron
Míg ő zárkába szökött, vérzapor zúdult, meg sem állt Aradig

Sorsa a nemzet sorsa. Él, hal is, ha kell. Alku csak a halálban.
„ - Az alkotás szelleme hatalmasb, mint bármely dicsekvő szív
Sugarat rajzolj az égbe, szívárványt, de riadj a lesújtó villámban
Sors, hogy' szeghettem esküm', ha a harc a királyom ellen hív?

Téboly, hol az ősök kardja s a hűségeskü egymás ellenére ront
Hazám fölé Glóriát kértem: vér nem ömölhet testvértől testvérből
Dolgos szorgalom, hű hit holtig, az ész diadala, és szeresd a hont!
De csavard ki a fegyvert Uram, ha szeretsz, a halált osztók kezéből

Széchenyi vagyok, labanc is, de kuruc, rebellis és a király híve
Lerogyva hazám tetemén, jajgatást hallok s rémült kiáltásokat
Ketreceben magam is - egykoron a nemzet újért kiáltó Főnix-lelke -
Riadtan látom a haladás halálát, Uram, a rám mért csapásodat

Megbolydult ország, háborgó szív, kettétört hit: ez magyar népem?
Élni vagy meghalni? - élni konckéért, s halni holtápadt jövőért?
Hazám, hazám, te mindenem... a Kárpátok között egy hideg verem
Hazám, annyit sem értesz meg belőlem, amihez most e fegyver ért...”

Remegő kezében a gyilok, ravaszán rajtra kész az ördög keze
- Élni kiért lenne érdemes, gróf úr?! - az Ön eszméje halott!
Fejében golyóval a földre hull bátor reformok magyar istene
Idegenben, hol honáért született, halottkém néz le rá ugyanott

Az ünnepségen posztumusz Árpád fejedelem-díjat kapott, halála 35. évfordulója napján Németh László - átvette Németh Judit akadémikus.

2010-ben, Széchenyi István halálának 150. évfordulója emlékére Széchenyi István-emlékdíjat kapott:

- Erdélyi Református Egyházkerület, Kolozsvár - Pap Géza püspök
- Lámfalussy Sándor bankár
- Magyar Huszár és Katonai Hagyományörző Szövetség - Székely Tibor
- MTA Szegedi Biológiai Központ Enzimológiai Intézete - Závodszy Péter
- Professzorok Batthyány Köre -- Dux László
- Rákóczi Szövetség - Dr. Halzl József
- Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége - Pék László

Ugyanott - Széchenyi szellemében -- bejelentés történet arról a nagy erejű kezdeményezéséről, amelynek keretében magánszemélyek és intézmények keresztstülői felelősséget vállalnak azért, hogy az általuk konkrétan támogatott diákok - minél többen - tanulhassanak a Nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumban. (www.bethlengabor.ro)

Ex Libris Díjat kapott Dr. Szócs Gyula mecénás, a nagyenyedi támogatás hazai koordinátora

Az ünnepi műsorban fellépett még a Kodály vonósnégyes és Kobzos Kiss Tamás.

Biztató jövő

A Svédországi Magyarok Országos Szövetségének közgyűlése

(Tudósítónktól) A Svédországi Magyarok Országos Szövetségének idei első közgyűlésének legfontosabb napirendi pontok a tagegyesületek beszámolóí, a pénztári beszámoló és az elnöki beszámoló voltak.

A tagegyesületek képviselőinek beszámolóiból kiderült: a legtöbbjük sikeres évet zárt. Az Őrszavak nyelvőrző, Ige és Anyanyelv című, olvasó- és szavalóversenye, a tángagárdeti Anyanyelvi Tábor, a Tavasz Szél nyelvápoló mozgalma, az UHU hétvégi magyar órái, az uppsalai magyar nyelv képzés (vezetője, a Svédországban 56-ban menekült szülők gyermeke: Ingela) az EKE, az Önképzőkör és nem utolsó sorban az Ághegy, a honlapján található, széleskörű művelődést szolgáló *Öletár*, benne az anyanyelvüket ápolók virtuális könyvtára – mind, mind kiváltották a közgyűlés részvevőinek elismerését. Néhány egyesület és egyesületi tag magyar állami elismerésben részesült, a magyar kultúra és nemzeti hagyományok megőrzéséért vívott munkájáért (a Katolikus Kör, a malmöiek). Az Ághegy pedig – jelenleg 10. születésnapját ünnepelve - EXLIBRIS díjas lett.

Az egyesületek anyagi gondokkal küszködnek, de egy sincs tevékenységét bénító veszélyben. A SMOSZ – nak sikerült kifizetnie a kristianstadi ház utolsó részletét, ami a pénzügyi beszámoló szerint kiegyensúlyozott gazdasági helyzetére utal.

Elbizakodottságra persze nincs ok. A biztató jövőt letéteményese a kiforrott egyöntetű vezetőség és a lelkes tagság, akik küldötteik révén további terveikről is beszámoltak. Bihari Szabolcs elnök felhívta az egyesületek figyelmét arra, hogy az anyagi nehézségek csökkentése és az együvé tartozást erősítő, kövessék az eskiltuna-i és västerås-i tagság gyakorlatát: szervezzenek együtt összejöveteleket, próbáljanak közelíteni egymáshoz, a svédországi magyarság közös céljai érdekében.

Örvendetes, hogy a közgyűlés felvette a SMOSZ tagszervezetei közé a Halmstad-i Vajdaság Magyar Egyesület.

A évi közgyűlést megtisztelte jelenlétével Szentiványi Gábor a Magyar Köztársaság Stockholmi Nagykövete is. Beszédében ismertette a pillanatnyi magyarországi politikai és gazdasági helyzetet, kiemelte a svéd-magyar kapcsolatok fontosságát és elismerően nyilatkozott a SMOSZ tevékenységéről.

Moritz László

Ungváry Tamás felvételei

Jelenidő

Márciusi nap

Város. Robot. Zaj. Nyugtalan-ság. Azt hinné az ember, hogy ezek így együvé tartoznak. Nejlonzacszkóba összegyűjtött szemetet vittem ki a kukába, otthoni elnyűtt ruhában, otthoni elnyűtt arccal. Miközben cipőmet húztam fel, egy pillantást vettem a tükörbe és megállapítottam, hogy még mindig kölcsönösen utáljuk egymást. Az emberek szeme tükkrét jobban szeretem, mert, még ha nem is mindig kecsgetetőt, de élő képet ad magamról. Szerintem a tükröt olyan valaki találta fel, aki embergyűlölő volt, vagy nőgyűlölő.

Sajnos nem volt a közelemben emberi lény, hát folytattam kukázó tisztéget. Már léptem volna be a ház barlangjába ismét, amikor valami megállított. Leguggoltam, hogy közel legyek a föld fekete szagához, a fű nyers zöld erőszakosságához, a kő keménységéhez. Arcom föltartottam, bele a márciusi napba, hogy lelkem közel legyen a fejem fölött harsogó kékséghez. Behunytam a szemem, hallgattam, figyeltem. Pár perc volt az egész, mégis annyi minden történt. Előre csak a csendet hallottam, a sok apró neszből, zajból, mocnásból, surrogásból összeálló csendet. Aztán az összetevők különváltak: babakocsi kerekei nyikorogtak a járdán, egy vidám kutya caplatva sétáltatott egy fáradtka öreget, autó húzott maga után ultrán bömbölő zenét, amire a madarak a fán gúnyosan nevettek egy jó nagyot. Hirtelen azt tapasztaltam, hogy a fülem megtelt, a külső világból már csak a fényt és a meleget érzékelem, hogy erre figyelek és semmi másra. És hirtelen az ötlött a szívembe, hogy így kellene tudnom szeretni, ahogy a márciusi nap.

„A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma.” Mindig hozzá kellene tennünk: és a mi mindennapi életünket is.

Vajon hányan kapják meg a mindennapi életadagjukat? Hányan igénylik, hányan ismerik fel és fogadják el a felkínált ajándékot?

Az ott, mindennapi robotunkból képesek vagyunk-e minden nap kiszállni egy korty napfényért, egy korty tekintetért, egy korty vízért?

Nap. Fény. Kék. Ég. Azt hinné az ember, hogy ezek így együvé tartoznak.

Gergely Edo

jelenidő

Az Ághegy tíz éve

Folytatás a 2. oldalról

Az idei tavaszon nyomdába adjuk az Ághegy VI. – kötetét, egy-egy kötet hétszáz oldalas, színes mellékletekkel. Nyomatásához az Ághegy-Liget Baráti Társaság által skandináviai olvasóinktól begyűjtött, példányonként 60-113 korona körüli önköltségi árnak megfelelő összeget gyűjtöttünk, de támogatott a Svédországi Magyarok Országos szövetsége, két alkalommal pedig a magyarországi oktatás- és kulturális miniszter. Bírjuk a Magyar nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságának és a Kultúra Lovagrendjének erkölcsi támogatását.

Mátyás király idejében, nagy ünnepekkor az udvarban szokásban volt, hogy a különféle mesterségek képviselői, mesterségüket jelképező szerszámaikra kaptak néhány aranyat az uralkodótól. Galeotto Marzio, a híres olasz tudóst felszólította a művelődést szívesen pártoló király, hogy könyveit hozza elő, s miután ez megtörtént, azokra bőséggel rakott aranyat, ezüstöt.

Az Ághegy köteteire mi nem várunk egyebet biztató elismerésnél. A haza éltető figyelme nélkül meg nem lehetünk. Mostanában felfigyeltek reánk az Írószövetségben, a tévében, a rádióban és néhány irodalmi folyóiratban, napilapban is. Hírnevünket öregbíti egyre gyarapodó, Sándor Attila önzetlen munkája folytán naprakész és olvasóink sokoldalú művelődését korhűen szolgáló honlapunk is. De, „proféták” szeretnénk lenni a skandináviai országokban is. Ebben támogatnak nagykövetségeink, ahol anyagi hiányában is bemutatjuk alkotóink munkásságát. Bizonyára eljön annak is az ideje, hogy a skandináviai magyar sajtóban is megemlékeznek az éppen tavaly tíz éves *Magyar Ligetről*, a dél-svédországi magyarok családi lapjáról, az *Ághegy* évtizedéről és az *Ághegy-Liget Baráti Társaság* idén betöltött, több száz olvasót és mintegy félszáz anyagi támogatót magában foglaló virtuális egyesületünkről, amelynek javaslatai alapján a skandináviai országokban immár tízen viselik a Magyar Kultúra Lovagja megtisztelő címet.

Ugyancsak tíz a száma az Ághegy Könyvek sorozatában megjelent köteteknek is, amelyek többnyire szerkesztőségünk szervezésében és szerkesztésében, a szerzők és az ÁLBT anyagi támogatásával jelentek meg a budapesti Közok Kiadónál.

Az Ághegyről köztudott, hogy sorakozó köteteivel a skandináviai alkotók antológiája szeretne lenni. Ehhez kívánunk magunknak kitartást, még több olvasót és kultúránkat éltető tudatos támogatót.

Az Ághegy Könyvek sorozat kötetei

1. Tóth Ildikó: *Múltbanézó*
2. Tar Károly: *Száraz oázis - színjátékok*
3. Szakács Ferenc Sándor: *Kettéhasadt lélek*
4. Bernhard Nordh: *A hódtavi újtelepések* – fordította Bartha István
5. Erdélyi Szépmíves Céh *Emlékkönyv* – összeállította Tar Károly
6. Lőrinczi Borg Ágnes: *Állapotok* - versek
7. Agnes Borg: *Tillstånd* - svéd versek
8. Bjerck-Amundsen: *Søren Kierkegaard kezdőknek* – Fordította: Lázár Ervin Járkáló.
9. Dophi Alexandru: *Altermundia — Képzelt népek képzelt nyelvén írott versek* — Fordította Tar Károly
10. Dohi Alex: *Illatok könyve* — Fordította Tar Károly

Könyveink megvásárolhatók és megrendelhetők a szerzőktől és a szerkesztőségben.

Az Ághegy V. kötete (a II., III., és IV. kötete is) a szerkesztőségben, a stockholmiak számára pedig Balogh Ilona, Mörbylund 27, 6 tr, DANDERYD, Stockholm, tel: 08853963, ilonabalog@gmail.com címen kapható

Az Ághegy 2010 januárjában tíz esztendő. Ághegy-Liget Baráti Társaság az évforduló alkalmából arra kéri tagjait és barátait, hogy az eddigiéknél hathatósabban, még nagyobb odaadással támogassák VI. kötetünk nyomtatását.

Számlaszámunk:

PlusGiro 105 29 43-6 Ag.-Borg

Tagdíj: 80 korona + kötetenként az önköltségi árnak megfelelően kb. 100 korona. Az esetleges adományokat honlapunk folyamatos frissítésére fordítjuk. A felajánlott képzőművészeti munkákat, gyűjteményes kiállítás keretében jótékonsági árverésen értékesítjük ugyanezen célból.

Skandináviában rengeteg a liget, de Magyar Liget - éppen tíz esztendeje - csak egy van!

Kerényi János magyar-svéd üzletemberrel a budapesti Panoráma Világklubban

A svéd üzleti és művészi világban a göteborgi lakóhelyű János inkább Jan Stjerna, Managing Director néven ismert.

A Stjerna Delikatess export-import cég Göteborgban. Ennek Managing Direktora Kerényi János, illetve Jan Stjerna néven zongoraművész. Ugyanis elvégezte a magyar Zeneművészeti Főiskolát is. Finnországban zenekari zongoristaként lépett fel.

Kerényi János, Jan Stjerna szenvedélyes szeretettel gyakorolja mindkét mesterségét: üzletember, de sikeres muzsikos is. A svédországi magyarok között mind a két minőségében jól ismert.

- Hol van piaca a Stjerna Delikatess áruknak?

- Az ICA, a Kött handel üzletekben, például.

- Mióta?

- 50 éve már a svéd piacon vagyok, feleségem cégtársam.

- Milyen magyar élelmiszereket forgalmaz a Stjerna Delikatess?

- Hosszú lenne felsorolni. De a leginkább keresettek: Csabai-Gyulai kolbász, Gyermely tészta, Pick szalámi (ez ugyan meglehetősen drága!), gulyáskrém, pirospaprika minden formája, lecsó, akácméz, szaloncukor, mák, magyar uborka. A svédek uborkás zenésznek is hívnak, mert nem felejtettem el a magyar áruk forgalmazása mellett zenei múltamat sem.

Svédországi klubokban többször fellépek magyar zenészként. 2010. május 15-én például éppen Malmöben a Pannónia Klubban. Főleg operett muzsikával. Lányommal együtt, aki ugyancsak Zeneművészeti Főiskolát végzett.

A magyar zene és a magyar áruk terjesztésével Ön Svédországban szinte apostoli munkát végez immár harminc éve.

További sikereket jó egészséget kívánok mindehhez!

Szalontai Éva

A malmöi Klub műsorából

Családi hangulatú, születésnapi köszöntőkkel színesített, vidám, zenés bál, Ménesi-féle finom vacsorával.

Decemberben **Mikulás ünnepség** magyar és svéd gyerekeknek.

Az ünnepség keretein belül a pécsi Márkus Színház, Benedek Elek: *Az égig érő fa* című mesejátékát mutatta be. Az előadás után a gyerekek mikuláscsomagot kaptak.

Szilveszteri évszóró is volt.

Party világos virradatig Videdalskolaban. A klub rendezvényeire a zenét Polóny zenekar szolgáltatja.

Polónyi Géza is ott volt a születésnaposok között. A klub elnöknője Rosenheim Ilona ilona@pannonia.se köszöntötte.

Mr. POLO

- Nyugodtan tegezz - mondta Géza, amikor interjút kértem tőle. Ezzel is kifejezve, hogy ő svéd állampolgár, nemcsak magyar. Svédországban ugyanis az egyenlőség és a demokrácia egyik formája, hogy mindenki tegez mindenkit.

Király csak téged magázunk - mondják a svédek. Nos, hát közvetlenül folytatódott tovább a beszélgetés, mert kiderült, hogy Géza „angyalföldi gyerekek”, ahogy én is.

- A Lehel utca 36-ban születtem - mondja Géza. Zenei tanulmányaimat is

Angyalföldön, a Mohács utcában, a Bartha Klára Zeneiskolában végeztem. Ez színvonalas intézmény volt, ami abból is kiderült, hogy minden évben a Zeneakadémián adhattunk koncertet. Zenével már több, mint ötven éve foglalkozom.

Zongorázom, harmonikázom, énekelek. A 60-as években a magyarországi Vénusz és a Zephyr popzenekarokban is játszottam. Felléptünk többek között a Sport szállóban és a Gellért Hotelben.

És svéd tánczenekarban is fellép már tizenötödik éve. A neves CHINOX svéd tánczenekarban egyedüli magyarként. 1971 óta MR. POLO a művésznevem mert a Polónyit

rosszul ejtik ki az egész világon.

Családi körülményeiről is beszélgettünk. Hiszen jó háttér nélkül nem könnyű sikeresnek lenni.

- 1980-ban házasodtam a magyar Emesével. 1982-ben született fiunk, Christopher, aki nemrég doktorált a Lundi Egyetemen molekuláris biokémiából. Október 17-én megnősült és három hetes thaiföldi nászúton voltak feleségével, Tessel.

- Milyen további terveid vannak?

- Örülök a Pannónia Klub jelzőjének, miszerint házi zenészként vagyok. Szívesen játszom minden műfajban, minden rendezvényükön. A baráti légkörű klubban szinte otthon, családtagként érzem magam. De vannak más terveim is. Nemsokára, mint a Svenska Musikerförbundet, a Svédországi Zenész Szakszervezet vezetőségi tagja, és projekt menedzsere Brazíliába utazom, aztán Dél-Afrikába, Malawiba és Sierra Leónéba.

Az 59 éves Polónyi Gézának, a nemzetközi hírű svéd-magyar zenésznek szívből gratulálok és további sikereket kívánok.

Szalontai Éva

A Magyar Kultúra három új Lovagja Skandináviában

Az Ághegy-Liget Baráti Társasága karácsonyi ünnepek előtt két örömteli üzenetet kapott, amelyből arról értesült, hogy javaslatára a Falvak Kultúrájáért Alapítvány keretében működő Kultúra Lovagrend, az Ághegy folyóirat alkotó közösségének két tagját, a Magyar Kultúra Lovagja címmel tüntették ki. Erdős Bartha István és Tóth Ildikó Irma, és a Norvégiából jelölt Dr. Nagy Mária Lucia lovagi címmel, Skandináviában, immár kilencre gyarapodott a magyar művelődésért lovagias tettekkel kiemelkedően és önzetlenül küzdő kultúreberek száma. Íme a levél:

FALVAK KULTÚRÁJÁÉRT ALAPÍTVÁNY
H - 1134 BUDAPEST Gidófalvy út 29. Fax 36-13407717 Mobil: 06-702186535 Honaplok: falvak.freeweb.hu;
www.alkotohazak.shp.hu; www.civilhalo.shp.hu E-mail címek:
falvak@freemail.hu; kultura.lovagja@gmail.com

Tisztelt Pályázó!

A Falvak Kultúrájáért Alapítvány nevében megköszönöm a Kultúra Lovagja címre benyújtott pályázatokat. Alapítványunk 2009. évi pályázatán közel 150 társadalmi szervezet és önkormányzat állított, illetve támogatott jelöltet. A 48 fős Tanácsadó Testület 140 személyiség lovagias tetteit értékelt.

Örömmel tájékoztatom, hogy a Falvak Kultúrájáért Alapítvány kuratóriuma a Tanácsadó Testület javaslata alapján az önök által felterjesztett személy **jelölését elfogadta.**

Kérem, hogy szervezetük lehetőleg nyílt rendezvényen, „karácsonyi ajándékként” adja át a jelöltnek az értesítést. A cím elfogadásáról közös jelöltünk önállóan dönthet, amelyet azzal jelez, hogy a kitöltött és aláírt adatlapot 2009. december 31-ig visszajuttatja alapítványunknak.

Az avatási ünnepségre Budapesten, az Uránia Nemzeti Filmszínházban, a XXII. Magyar Kultúra Napja Gála keretében, 2010. január 22-én 10.00 órai kezdettel kerül sor. A rendezvényen szeretettel várjuk a jelölt hozzátartozóit és a jelölő szervezet képviselőit. A meghívókat a jelölt által kért mennyiségben annak címére postázzuk

Tapasztalataink szerint, azokon a helyeken, ahol a cím-alapító céljait leginkább követik, a jelölésről szóló értesítés „karácsonyi ajándékszerű” átadása, a január 22.-ei avatási ünnepség, és a felavatott lovag köszöntése a jelölő szervezetek és a települések közös ünnepeivé válhat. A következő hetekben ennek megfelelően kellene a pályázó szervezeteknek a helyi és regionális sajtónyilvánosságot is szerveznie

Mindezek alapján az Önök közreműködésével gazdagodhat millenniumi ajándékunk, erősödhet a társadalmi szervezetek rangos, hosszú távon fenntartható elismerési formája.

Kívánom, hogy az elismerés legyen közösségük összetartozásának ünnepe.

Budapest, 2009. december 3.

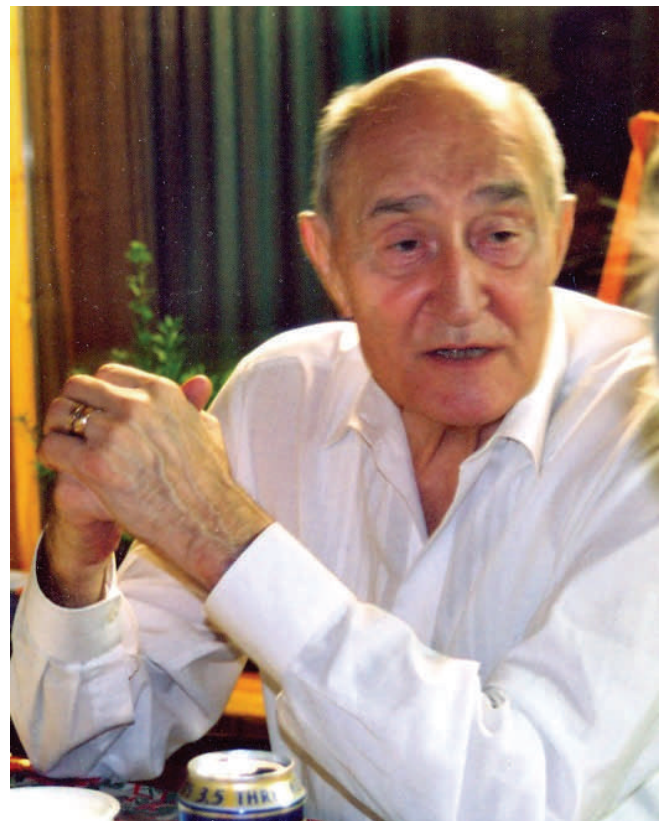
Őszinte tisztelettel:

Nick Ferenc mkl
kuratórium elnöke

Jelöltjeink lovagias tettei:

Erdős Bartha István ny. e. tanárt, író és fordító:

Már ifjú korában is lelkes falukutatót végzett a Nyárad mentén. A marosvásárhelyi református kollégium cserkész-csapatában folytatta önzetlen népdal- és népmesegyűjtését,

valamint támogatta az erdélyi Rákóczi és Bocskai hasonló nevű elrománosított családok visszamagyarosítását. A második világháborút hadifogolytábor követte, így csak 1951-ben szerzett mérnöki oklevelet a Budapesti Műszaki Egyetemen. Hajógyári munkája mellett mintegy 25 ezer oldalnyi orosz szakkönyvet magyarra fordította, és tizedeké magyarról oroszra. Államellenes szervezkedés miatt Romániában bebörtönözték, majd a budapesti ÁVH börtönébe került. 1957-ben menekült Svédországba, és megalakította a Bethlen Gábor Cserkészcsapatot, irodalmi kört szervezett és rendszeresen tartott előadásokat. 1964-ig a protestáns egyház malmöi gyülekezetének főgondnoka volt. Megkezdte fordítói munkáját, amelynek eredményeként több kiadvány jelent meg. Létrehozta az Erdős Irma ösztöndíjat, amellyel évente két fiatal színésznek nyújt pénzzutalmat, ugyanakkor az elhunyt feleségéről elnevezett emlékgyűrűvel tünteti ki a Székely Színház arra érdemes tagját. Tárgyi adományaival létrehozta a marosvásárhelyi Székely Színház Múzeumát.

A kortárs irodalom és művelődés támogatásáért

Javaslattevő: Ághegy-Liget Baráti Társaság, Tar Károly ekl.

Dr. Nagy Mária Lucia, orvos:

Ötvenhatos menekültként Norvégiában fejezte be orvosi tanulmányait, és nyugdíjba vonulásig megbecsült, hivatásának élő, lelkiismeretes belgyógyászként dolgozott. Napi munkája mellett az idősek otthonában teljesített önkéntes gyógyító szolgálatot. A Norvégiában vegyes házasságban élők közösségének meghatározó alapítója, az 1937-ben alakult Norvég-Magyar Egyesület felélesztője. A szervezet elnökeként a kétnyelvű, kétkultúrájú közösség megteremtője, fejlesztője. A kultúrák és a nyelvek közötti kapcsolatok elkötelezett támogatója. Jellemzően mindkét nyelven érthető szórakoztató előadásokat, bemutatókat – többek között kórus, tánc, zenekar – szervezésére fordítja figyelmét. Rendszeres látogatója a Magyarországon tanuló norvég diákoknak, így azok hazájukba visszatérve rendszeresen látogatói lesznek a civilközösség rendezvényeinek. A norvég-magyar szótár bővítésének szervezője. Az általa szervezett magyar ünnepe-

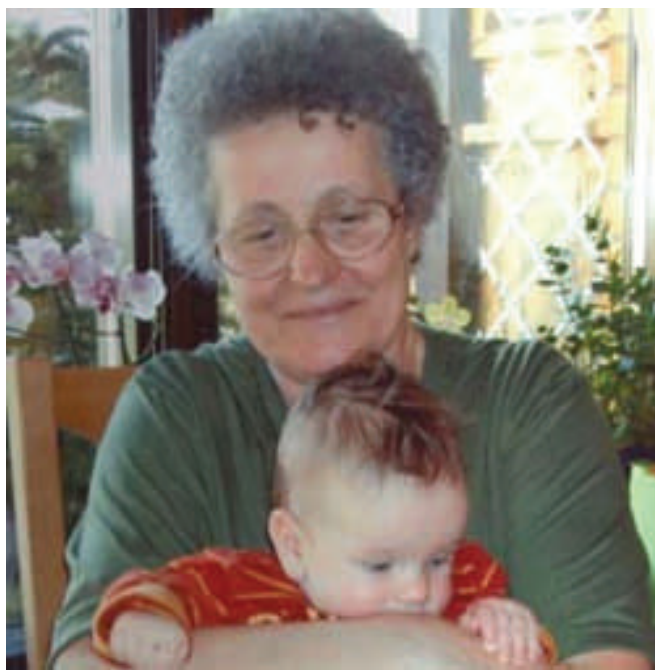
ken a királyi is megjelent. A társadalmi szervezet negyedévente megjelenő lapjának főszerkesztője, amelyben párhuzamokat keres és talál a két nép történetéből.

lovagok

„A kultúrák közötti kapcsolatok ápolásáért”

Javaslattevők: Alapító Lovagok, Támogatók: Bjørn Frode Ostern nagykövet és Kovács Ferenc mkl.

Tóth Ildikó Irma, népművelő, író:

Gyermekkorában kísérte teológus apját erdélyi néprajzi gyűjtésére. Az erdélyi Mérában indult el mezőszegi és kalotaszegi táncokkal meghatározóan népművészeti elkötelezettsége. Számos zaklatott év után húsz éve telepedett le Svédországban, ahol a bevándoroltak gyermekeinek óvodáját vezette, majd az öregek otthonában dolgozott nyugdíjazásáig. A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség helyi gyülekezetének megalapítója és alapítása óta annak vezetője, 1991-től az egyháztanács titkára. A Magyar Nyelvvédők Egyesületének titkára, nyári táborok, „Ige és anyanyelv” versenyek szervezője. Kiadványokat állított össze a magyar nyelvoktatás érdekében. Tíz éve „Játszóház” névvel indította gyermekfoglalkoztatóját, ahol a magyar kultúra elemeivel is megismerteti a gyermekeket. Több népművelő füzet szerzője, összeállítója. Visszaemlékező könyve az Ághegy Könyvek sorozatában jelent meg.

„A magyar kultúra külföldi népszerűsítéséért”

Javaslattevő: Ághegy –Liget Baráti Társaság, Tar Károly, ekl.

nők napja

A Nők Nemzetközi napján egy tüneményes afrikai esküvő jut eszembe, ahol meglepetésszerűen a világ legszebbjeit láthattam mesés környezetben. A marokkói völgény, nagybátya templomszerű, csupa kerámia-mozaikkal díszített házába, keskeny, zezugos utcákon át jutottunk, dobosok vártak a bejáratnál és benn is szólt a fájdalmasan bús arab muzsika. A város utcáin többnyire csadort hordanak itt a nők, de az esküvőn résztvevő vendégek, meglepetésemre nagyvilági módon öltözöttek jelentek meg, a nők az alig öltözöttséget gyakorolták: a különféle színű selymek mögül elősejlett minden, ami vonzóvá teszi a nőket, s miután a menyasszonyt négy patyolatfehérbe öltözött arab legény negyedóráig ringatta a magasba emelt ezüstesipkekalitkában, olyan fergeteges tánc indult, olyan elkápráztató mozdulaterdő lepte el az oszlopos nagytermet, ami alól ember nem vonhatta ki magát. Többnyire a nők mutattak be sokféle hastáncot, keblek ingtak, csípők keringtek, minden irányban hullámozott megannyi istennői szépségű női test. A férfiak elvarázsolva, szilaj kitarással tapsoltak, örömkialításokkal és sóhajtásokkal kísérték az ízléses örvongést. Időnként, a táncolók közül kiemelkedve, kis zsámolyra lépett és magánszámot lejtett egy-egy afrikai szépség. Sajátos ringáshoz sajátos mosoly dukált, ezek a nők olyasmit tudnak, ami a paradicsomi szépet juttatja a férfiak eszébe. Ezen az estén itt megfogható, rögzíthető volt a keresetlen, az ízléses, az odaadó nőiesség. Felülmúlhatatlanul gyönyörű tud lenni minden nő, aki nem sajnálja, aki nem tartja vissza magában, hanem tudatosan vagy magától értődően nyújtja nőiességét, testének érzelmekkel töltött tökéletességét. Csodálatosan szépek az arab nők.

Persze, közöttük a legszebb — marokkói népi öltözetben, majd hófehér ruhájában — maga a menyasszony, egy erdélyi származású, stockholmi magyar lány volt.

(lp)

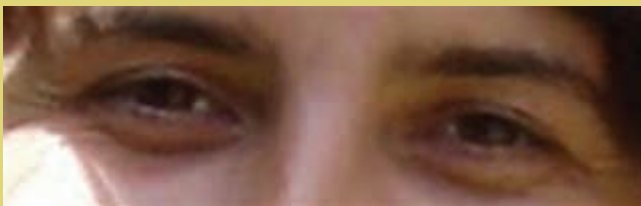
pályázat

Gergely Edo

szemmérték

csordultig telik
a szem
a mosoly
a ránc

csontig kopik
a kéz
a fogom
a tánc

Tóth Ildikó

Együttélés

Mostanában nagyon sok szó esik a cigányság sorsáról, jogairól. Valahogy úgy jön ki, mintha ez a törődés a mai kor találmánya lenne. A média is azt sugallja, ez a téma csak most lett aktuális. A mostani politikusoknak ajánlanám, nézzenek utána az 1868-as iskolatörvénynek, mely szerint Magyarországon nemzetiességi, vallási hovatartozástól függetlenül iskolaköteles volt minden gyermek. Tehát nem csak joga, de kötelessége is volt a szülőknek iskolába járattatni gyermeküket.

Mérában, az erdélyi Kalotaszeg egyik falujában, mint általában minden helységben, megvolt a cigányok külön utcája a „Cigánysor”. Tulajdonképpen a cigányok nem szerettek keveredni a falu népével, a faluban, de a falusiaktól jól elkülönülve éltek. Megvolt a maguk külön, számunkra még ma is kissé különös, szabad élete. Egymás között csak cigányul beszéltek, és büszkék voltak arra, hogy ők magyar és nem oláh cigányok.

A kalotaszegi cigányok dolgos, szorgalmas emberek voltak. Bár szegényesen éltek, de tiszták, rendesek voltak, magukra is, környezetükre is gondot fordítottak.

A kalotaszegi cigányság a magyar lakossághoz hasonlóan dolgozott: a Kolozsvárhoz közeli helységekből a kolozsvári gyárakba, a többi kalotaszegi faluból Bánffyhunadra, Egeresre járt dolgozni a férfiak zöme. A falvakban sokan a helyi kovácsműhelyekben, vagy napszámosként a mezőgazdaságban dolgoztak. Kútásást, tisztítást, illemhelyek (budik) ásását, ürítését vállalták, szintériként ők fogták be a kóbor állatokat, vállalták a döglött állatok eltakarítását, so-

kan vályogvetéssel (vályogtéglá készítéssel) foglalkoztak. Munkájukra szükség volt és tisztességesen megfizették őket. A cigányasszonyok a saját háztartásuk mellett nap-számba jártak a módosabb falusi házakhoz. Jó és biztos kereseti forrásuk volt a gyógynövénygyűjtés, a kolozsvári *Plafarm* gyógynövénybegyűjtő központ folyamatosan ellátta őket munkával.

És természetesen zenéltek is. Majdnem minden falunak meg volt a maga muzsikus cigánybandája. A mérai Árus család zenekara még Kolozs megye határain túl is ismert és népszerű volt.

*

Anyám 1934-35-ben tanított Mérában, az iskolában sok kedves történetet jegyzett fel.

Az osztályából az egyik napon hiányzott az egyik kisfiú. A tanítók a tanáriban beszélgetve rájöttek, hogy aznap annak a családnak az összes gyereke hiányzik az iskolából. Anyám családlátogatásra ment az egyik tanítványához, gondolta benéz a hiányzó családjaához is, megtudakolni, nincse valami baj a gyerekekkel. Tanítványát az összes testvérel együtt az ágyban találta, ott ültek és játszódtak- anyaszült meztelenül.

- Hát ti? – kérdezte meglepetten.

- Mostak rúllunk- hangzott a tömör felelet.

Anyám apja is tanító volt, az ő szorgalmazására még gyerekkorában megtanult cigányul. Persze tanítványai ezt nem tudták róla. Egyszer az egyik fiúcska cigányul valami csintalanságra bízta a padtársát. Anyám szintén cigányul szólt rá, hogy figyeljen, ne zavarja az órát. A gyerek szájtátva bámult rá, csak nagy sokára tudta kinyögni:

Dik mó, hát te izs csigány vagy?

*Az iskolakötelezettséget bár úgy-ahogy komolyan vették, sokkal lazábban értelmeztek sok mindent, nem az előírásnak megfelelően. Beíratk egy Kovács Rozi nevű kislányt az iskolába, de az soha nem jött el órákra. Viszont egy Szabó Ilona nevű rendszeresen járt, de nem volt beíratva. Hiába üzentek a tanítók a szülőknek, jönnének már be az iskolába igazolni Kovács Rozi hiányzását és Szabó Ilonának hozzáik be az iratait, hogy beírassák a naplóba, semmi sem történt, a szülők nem mentek be az iskolába, ezért a tanító néni, elment szülőlátogatásra, először Kovácsékhoz.

Kovácséknál Rozi nem volt sehol, de ott volt Szabó Ilonka. A rejtélyt az anya Ilonkára mutatva így magyarázta meg:

- Há, sze ez a Kovács Rozi. Csak kiskorában beteg vót, oszt mióta meggyógyútt úgy mondjuk neki, Szabó Ilonka.

*

Az egyik eléggé sápadt, sovány kisgyerek anyjának megmagyarázták, orvoshoz kell vinni a gyereket. Az orvos sok zöldséget, vitamindúsabb étrendet írt elő, de a gyereken nem nagyon látszott javulás. A tanítója elment az anyjához, ellenőrizni, betartja-e az orvos utasításait:

- Drága Tanító néni, hát már hogyan tartanám bé, amit a Doktor Úr mondott. Tudom én, hogy fontos a zöldség, oszt olyan-olyan marék petrezselyem zöldséget belevágok az ételibe, de ez a kínyes nem eszi.

*

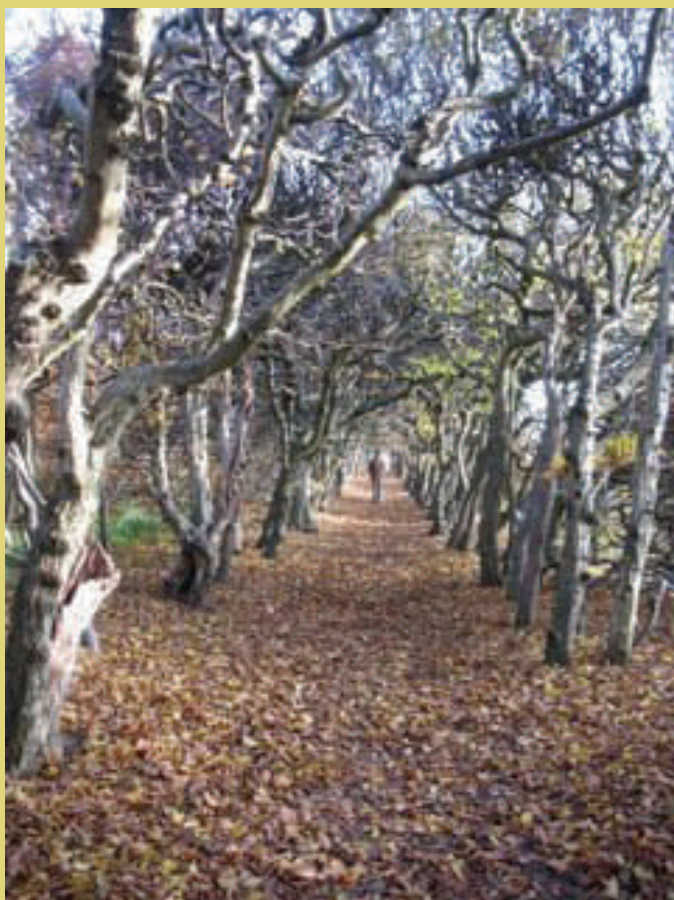
Egy sírós, eléggé ideges alkatú kisgyereket ideggyógyászati kivizsgálásra javasolták a tanítók. A szülők el is vittek, de pár hét elteltével a tanítók úgy észlelték, mintha még idegesebbé vált volna a gyerek. Megkérdezték az anyától, tulajdonképpen mi a baja a gyerekeknek, mit mondott az orvos, mit javasolt?

- Hát azt mondta a Doktor Úr, hogy sokat kell foglalkozni véle.

És maguk foglalkoznak?

Hát persze. Mikor ráérünk úgy meg-meg ijeszti egyikünk másikat, de ez a buta azt sem szereti.

Steiner János

A közelítő tél

*Hervad már ligetünk, s díszei hullanak,
Tarlott bokrai közt sárga levél zörög.
Nincs rózsás labyrinth, s balzsamos illatok
Közt nem lengedez a Zephyr.
Nincs már symphonia, s zöld lugasok között
Nem bűg gerlice, és a füzes ernyein
A csermely violás völgye nem illatoz,
S tükrét durva csalét fedi.*

(Berzsenyi Dániel, 1804 után. Részlet)

Kedvemre való e színeknek lángolása,
Tűnő időnek állit vidám emlékeket.
Bortól piros arcú cimborák dalát hallom.
Midőn alatt levélpatak csörgedez.

Nyár heve érlelte mézet gyűjt a gazda,
Kegyessugár járja a dombtetőt.
Gondos kezek nyomán siklik a munka,
A fanyarság daróca messzire menekült.

Pályázatunkra eddig a skandináv országokból 94 vers, hat versfordítás, négy szerkesztetlen verses kötet, 43 különféle prózai mű, egy esszékötetfordítás, 72 képzőművészeti alkotás, 35 színes és fekete-fehér fotó, 15 rajz és grafika valamint 8 dal és négy kisebb zenei alkotás érkezett. A meghirdetett márciusi határidőt nincs okunk szigorúan betartani. Várjuk az újabb jelentkezőket.

Baják Zsuzsanna (Susy Berg)

Igazgyöngy

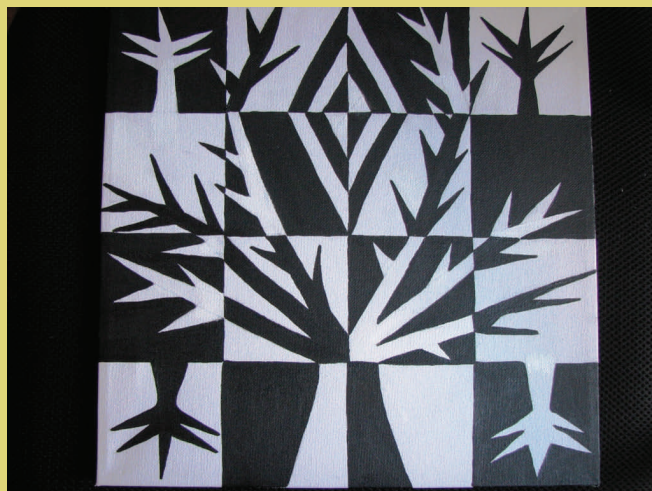
Mint ezersugarú égi fény,
szívből jövő e költemény,
mint az igazgyöngy.
Ó, szemembe szökken a könny...

Igazgyöngy, kincset ér,
amelyet másra nem cserél,
szíve mélyén tovább él,
kinek szívem valamit ér.

Igazgyöngy, mély-puha ágyban,
tenger mélyén, leányruhában.
Roppan a kagyló, nehéz a súly,
s az igazgyöngy elgurul...

Végtelen, hűvös óceán mélye,
sodródik a gyöngy, mélyre, mélyre ...
Majd egy nagy hullám hátán
utazik, nem látván
hova...
Nem látod?
Partot ért már,
ott csillog a homokban!
Reád vár!
Tartod kincsként a karodban...

Íme, az igazgyöngy!
Továtűnik minden könny.
Az emlék örökre megmarad,
a tenger ismét magával ragad
Gurul, gurul...
El nem tűnik már váratlanul.
Suttogja:
Az igazgyöngy én vagyok,
holdsugaras csöndben,
tengerparti szélben
engem dobáltak a hullámok...

Baják Zsuzsanna (Susy Berg): Dán design -
Akril, vászonra, 30x30 cm, készült: Ishøj, 2009. november

Az Ághegy Ötlettára

A szerkesztő kérdésére válaszol a honlapszerkesztő

Tar Károly : - *Mivel elkövetted az évszázad legnagyobb jótettét, nem kerülheted el magyarozatát, használati utasítását sem. Mi a célja az Ághegy Ötlettárának?*

Sándor Attila: - Főleg Nálatok, „nyugatiak”-nál, sokat hangoztatják / talán jogosan/, hogy „az idő pénz”. Nos, az Interneten való adatok keresése időbe telik, nem mindenkinek van erre elégséges szabad ideje és tehetsége. Szerintem, nem érdemes a spanyolviaszt újra és újra feltalálni, időt pazarolni erre, s ha már valaki végigjárta ezt az utat, megtalált bizonyos hasznos adatokat, akkor bűn lenne azt meg nem osztani másokkal is. Az Ötlettár ennek az egymás segítségének, a keresési idő lerövidítésének egyik lehetősége szeretne lenni.

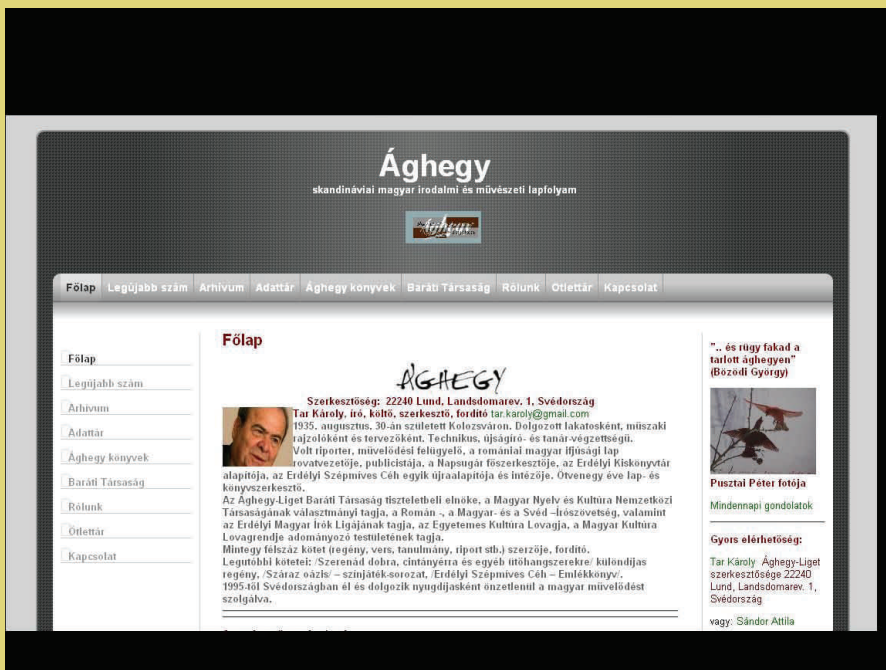
T.K.: - *Az Ághegy ezután minden olvasóját megajándékozza egy olyan ingyen-könyvtárral, amelynek ott a helye minden gondolkodó ember közelében. Aki szereti a könyvet, rossz ember nem lehet. Aki használja az Ághegy Ötlettárát még egy lépéssel közelebb kerül céljaink eléréséhez. Szerinted melyek ezek a célok?*

S.A.: - A „cél” ki-ki saját maga szabja meg. Mindenkinek megvan a saját maga érdeklődési területe. A két folyóirat (Ághegy és Magyar Liget) és azok honlapjai, profiljukat tekintve (ezt Te mint alapító határoztad meg) kulturális, humán beállítottságúak. Ennek megfelelően az Ötlettárban fellelhető könyvek, utalások, elérhetőségek is ezt a nyomot követik. Feltételezem, hogy az ezt a szöveget olvasók javarésze még emlékszik és tudatában van annak, mit jelentett 1989 előtt „a könyv” a Magyarország határain kívül élők számára, akiknek barátaiak háti-zsákokban elrejtve csempészték be egy-egy könyvet. Nos, én például (feltételezem, velem együtt nagyon-nagyon sokan), egyszerűen nem tudok eleget csodálkozni, hálálkodni ezért a majdnem korlátlan lehetőségért, hogy „karnyújtásnyira” ott van, elérhetőek, hozzáférhetőek, olvashatóak a legjobb, hön áhitott könyveknek, folyóiratoknak a sokasága. Ez számomra súrolja a csoda határát.

14 Visszatérek kérdésekre a célt illetően. Vörösmarty mond-

Köszönjük élet! áldomásodat, Ez jó mulatság, férfi munka volt!”

T.K.: - *Miért tartod magad is nagyon fontosnak a szórványban/foszlányban élő magyarok illetén való kötődésének bővítését?*

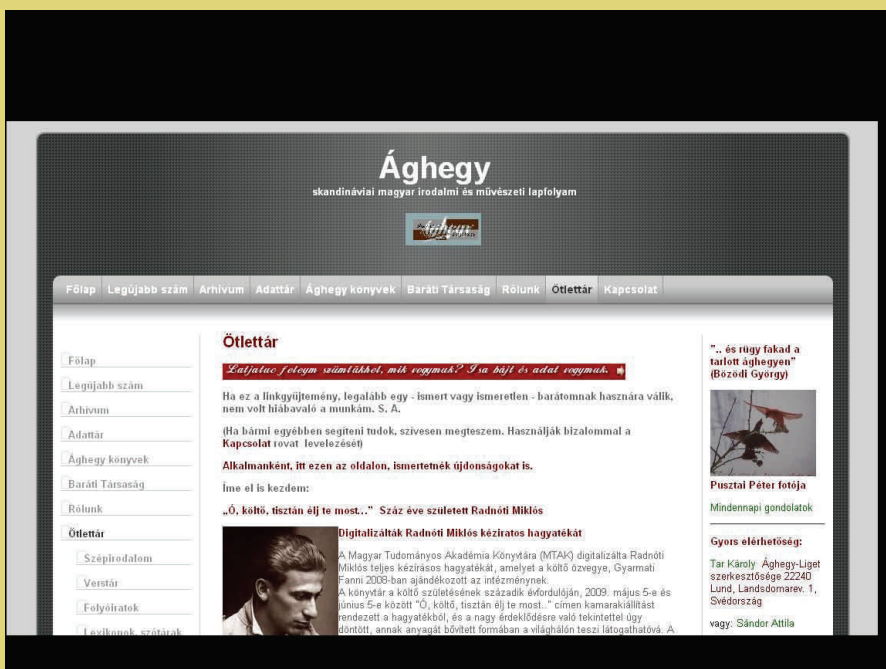
ta, kérdezte a *Gondolatok a könyvtárban:*

„De hát hol a könyv mely célhoz vezet?/Hol a nagyobb rész boldogsága?/ - Ment-e A könyvek által a világ elébb?”

„Hogy a legelső pór is kunyhájában/Mondhassa bizton: nem vagyok magam!/
Testvérim vannak, számos milliók;/ Én védem őket, ők megvédnek engem./ Nem félek tőled, sors, bármit akarsz./ Ez az, miért csüggedni nem szabad.

S.A.: - *Kapcsoljuk ide, folytassuk, ismételjük az előbbi Vörösmarty idézetet s hangsúlyozzuk: a szórványban vagy bárhol élő magyaroknak, hogy „nem vagyok magam!/Testvérim vannak, számos milliók;/Én védem őket, ők megvédnek engem”*

T.K.: - *Nyilvánvalóan miközben összeállítottad ezt a terjedelmes könyvtárat, magad is használtad. Milyen tapasztalatokra tettél szert? Milyen tanácsokkal segítheted a hatalmas anyag-*

ban való bóklászást?

S.A. : - Az Interneten való kezdeti „kalandozásaim” jutnak eszembe, amikor elkezdtem, elindultam egy bizonyos adat, könyv, bármi keresésére s egy idő után azon vettem észre magam, hogy teljesen máshol vagyok, egyebet olvasok, mint amit kezdetben akartam megkeresni. Ezt bizonyára mások is tapasztalták. Szóval, nagyon konok módon kellett ragaszkodnom a kitűzött célhoz, s közben ismételtetni magamban, hogy mit akarok, mit keresek. Egészen más, amikor azt mondja az ember, hogy például. most egy félórát kalandozok, erre, arra, szórakozom, engedem magam bárhová „dob” tovább egy-egy link, utalás.

Amint látod, az Ötlettár felépítésében igyekeztem bizonyos mértékig szigorúan ragaszkodni, hogy egy-egy rovat, alá azok a könyvek, anyagok kerüljenek, amelyek tényleg oda is tartoznak, ahhoz a témához.

Talán láttad az egyik felhívásomat, ajánlatomat, hogy nagyon szívesen segíték bárkinek bizonyos adatok felkutatásában, megelézésében. Jó néhányan már igénybe is vették ezt a „szolgáltatást”, főleg azok, akik nem annyira jártasak a számítógép, az Internet világában.

T.K.: - *Igaz-e, hogy ez egyben amolyan mozgó könyvtár is? A mai és a holnapi digitális hordozók, mindenféle telefonok és immár zsebbe való lapgépek lehetővé teszik, hogy ne csak otthon, hanem akárhol is legyünk, könnyen használhatóvá tegyék ezt a könyvtárat? Milyen eszközöket ajánlsz fiatal és korosabb olvasóinknak?*

S.A.: - Úgy van. Szerintem, ahhoz, hogy ennek a majdnem korlátlan lehetőségnek hasznélvezői lehessünk, elég egy Internet kapcsolat. Figyelve, hogy milyen irányba halad az Internet világa, egyre kevesebb adatot fogunk majd tárolni a saját gépünkön s ebből következik, hogy egyre olcsóbb, minél több ember számára hozzáférhetővé válik ez a virtuális világ, „könyvtár”. Digitális hordozókat emlegettél. Kérdezem Tőled, elképzelted volna valaha is, hogy te a zsebedben (pl. több gigás sticken, amely egy doboz cigaretta ára) egész könyvtárat „cipelsz” magaddal? Nem hinném.

T. K.: - *Ahhoz, hogy másokat és mindenkit biztassunk e könyvtár használatára, indítsz számolót is a látogatás gyakoriságának jelzésére?*

S.A.: - Kissé furcsának tűnik számomra, hogy egy könyvet szerető embert arra kelljen biztatni, hogy íme itt az ingyen lehetőség és hozzáférés olyasmihhez, amiről sokan még álmodni sem merészkedünk. Abban igazad van,

The screenshot shows the StatCounter website interface. At the top, there's a navigation bar with links like 'My Projects', 'My Profile', 'Account Info', etc. Below that, a 'My Projects' section is visible, with 'Magyar Liget (Recent Visitor Map)' selected. The main content area features a world map with red location pins indicating visitor origins. To the left of the map is a 'STATISTICS' sidebar with various metrics like 'Summary', 'Popular Pages', 'Entry Pages', etc. The top right corner shows the date '9th March 2010' and a 'Térkép' button.

hogy a figyelmet erre fel kellene hívni.

A két honlap látogatottságát (az utóbbi két számmal kezdődőleg) „mértem”. Jóllehet ezt csak én látam. Emlékszel, amikor néha-néha figyelmedbe ajánlottam s együtt mosolyogtunk s örültünk, hogy honnan is kerülnek ki a látogatók.

A legtöbben Magyarországról, ezt követik a skandináviaiak, majd erdélyiek, továbbá az Egyesült Királyságbeliek (legtöbben Skóciából), továbbá az Egyesült Államok és Kanada.

Vannak „egzotikus” helyekről érkezők is, mint pl. a Hawaii szigetek, vagy Caucasus Online Broadband Network Tbilisi, Dushet'is Raioni, Georgia Vagy: Investelektrosviaz Ltd Moscow, Moscow City, Russian Federation

Vagy: Apo, Armed Forces Europ, United States Tvcabo-portugal Cable Modem Network Cascais, Lisboa, Portugal.

Sokszor elgondolkoztam, ezek a „hazánkfiai” hogyan is találtak rá honlapjainkra s kik is lehetnek ők?

T. K.: - *Talán hasonlóan hasznosnak tartanád, az olvasók visszajelzéseit is megjeleníteni? Lehetséges volna az olvasók segítségével kiszűrni a használatlan, az elévült, a megszűnt honlapokat, és ugyanakkor ösztönözni is mindenkit, hogy újabb érdekes és értékes honlapokkal frissíthesd fel az Ághegy Könyvtárat? Kell-e féljen attól a z Ághegy Ötlettár használója, hogy olyan idegen virtuális könyvtárba tévedt, ahol a használat után majd fizetnie kell a szolgáltatásukért?*

S. A. : - Nagyon hasznos volna számomra a visszajelzés.

The screenshot shows the Ötlettár website. The main content area is a grid of book covers, each with a title and author name. The sidebar on the left contains a navigation menu with options like 'Barát Társaság', 'Rólunk', 'Ötlettár', 'Szépirodalom', 'Verstár', 'Folyóiratok', 'Lexikonok, szótárak', 'Történelem', 'Idézetek', 'Néprajz, szociológia', 'A világ vallásai', 'Informatika', 'Jelen napok', 'Világkönyvtár', 'The European Library', 'Hadtörténet', 'Mikes International', 'Nemzeti Digitális Adat', 'Terebess Online', 'Digitális Kincstár', 'Digitális Képtárchívum'. The sidebar on the right features a 'Pusztai Péter fotója' section, a 'Gyors elérhetőség' section with contact information, and several logos including 'KÖRK', 'HELIKON', 'Tudalmi Jelen', 'Rádió', 'Magyar Liget', and 'LIGET'.

Az Ághegy-Liget Baráti Társaság

Az Ághegy-Liget Baráti Társaság alkotói pályázatot hirdet, a skandináviai magyar bevándorlók közérzetének témájával.

Irodalmi pályázat. Versek, karcolatok, novellákat, elbeszéléseket várunk, terjedelemtől függetlenül.

Műfordítói pályázat. Skandináviai alkotók magyar vonatkozású írásainak fordítását kérjük folyóiratunk hídszerének hangsúlyozása céljából.

Képzőművészeti pályázat. A befogadó ország tájainak, lakóinak művészi megjelenítése, olaj-, akvarell- és fényképeszeti alkotásokkal.

Zenei pályázat. Rövid lélegzetű, északi sajátosságú zenei műveket várunk.

A pályázat határideje 2010. március 15.

A pályázat kiértékelésére felkérjük a következőket: **Irodalom:** Klein György, Kovács Ferenc, Sente Imre, Tóth Károly Antal, Tar Károly és Veress Zoltán. **Műfordítás:** Békássy Albert, Molnár István, Sente Imre **Képzőművészet/Fotó:** Benczédi Zsuzsa, Csikós Tibor, Herskó János, Kovács Ferenc, Lisztes István, Mayer Hella, Pusztai Péter (CA), Vály István. **Zene:** Deák Csaba, Hegedűs Kálmán, Maros Miklós, Sólyom János, Török Ernő, Ungváry Tamás.

A pályázatra beküldött legjobb műveket minősítésük sorrendjében I., II., III. oklevéllel jutalmazzuk, és az Ághegy Könyvek sorozatban, közös kötetben kívánjuk megjelentetni. A fontosabb műveket az Ághegy folyóiratban, az Ághegy Rádióban és a Magyar Liget című családi lapban rendre közzéteszük.

Az Ághegy-Liget Baráti Társaság felkéri a skandináviai magyar egyesületeket, hogy a pályázatra beérkezett legjobb művek szerzőit, lehetőségeikhez mérten különdíjakkal jutalmazzák.

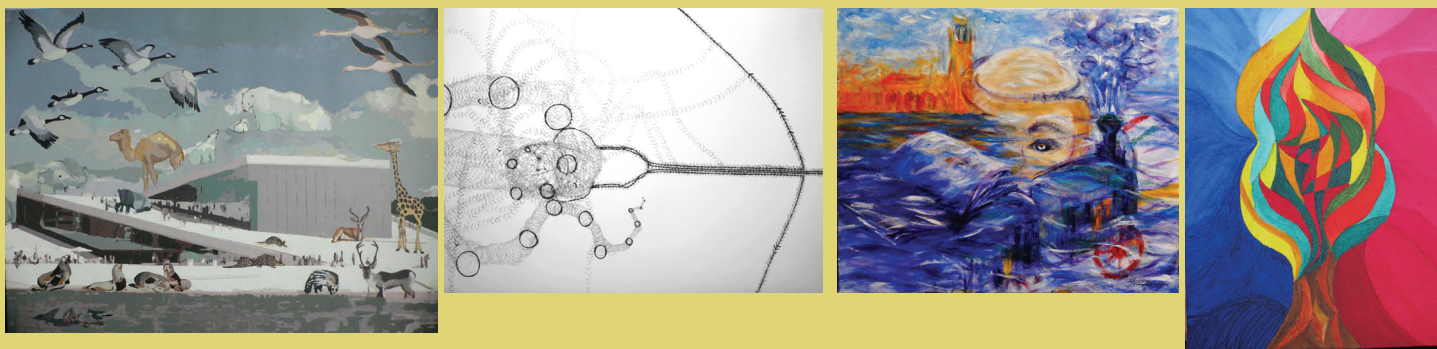
Villámpostán, levélben, CD-lemezen várjuk a pályamunkákat.

Címünk: tar.karoly@gmail.com; Ághegy-Liget szerkesztősége 222 40 Lund, Landsdomarev. 1, Svédország

Eddig Bartha István, Neufeld Róbert, Bajak Zsuzsanna, Lőrinczi Borg Ágnes, Szinyei- Kiss Ildikó írásait közöltük az Ághegy 26-27. számában.

Íme néhány a beküldött képzőművészeti munkák közül:

Kovács Dea Judit, Tóth Kathy, Moritz Livia és Bajak Zsuzsanna képei

Az Ághegy eddig megjelent öt kötete: összesen 3402 oldalon

A reszakralizáció fontossága

Csíksomlyó Erdély és a magyarság legfontosabb zarándokhelye. Lourdes, Fatima, Mária Bistrica és más zarándokhelyeken tett látogatásaink arra indítanak, hogy Erdély szívében is megvalósítsuk azt, ami máshol lehetséges volt. Tervünk az, hogy lépésről lépésre hívjuk fel az emberek figyelmét e hely fontosságára. Csíksomlyót látogatni, ide elzarándokolni egyre lényegesebbé válik. Olyan világban élünk, ahol a lelki felüdülés, az elmélkedés, a kontempláció elengedhetetlenül fontos, mivel az embernek visszaadja egészséges életszemléletét.

A társadalom reszakralizációja, az ember értékének az újraértelmezése, az önbecsülés megerősítése egyre sürgetőbb feladat. Mostanság, amikor a profitszerzés, a tömegek elnyomása, az emberi értékek eltiprása került előtérbe, feladatunk, hogy olyan szervezett lehetőséget nyújtsunk Isten kereső embertársainknak, amely segít az igazi értékek megtalálásában, a mindennapi gondok átértékelésében, a lelki megerősödésben. Csíksomlyó helyi adottsága és kultusza segíthet abban, hogy a megváltozott gazdasági és társadalmi viszonyok közepette előmozdítsa az egészséges Isten-, ember- és világkép kialakítását. Csíksomlyónak szerepe, egy olyan deszakralizált világban, ahol a hazugság politikai programmá vált, ahol az emberek új rabszolgatartó rendszereknek az áldozatai, felértékelődik.

Korunkra az emberi értékekből való kiavatás a jellemző. Szándékosan használom a kiavatás szót. A beavatás ugyanis, amely számos nagy kultúrának szocializációs eszköze, pozitív folyamat, mely értékekkel vértézi fel a társadalom tagjait. A kiavatás ennek ellentéte: egy önző, értéktelen, hazug, megbízhatatlan minimál-énnek a létrehozásában segít. Olyan ember megalkotásában játszik főszerepet, amely jól tud fogyasztani, megfelelő ütemben el tud adósodni, gyorsan átveszi a mainstream ideológiát, és jól beleolvad az elbutított tömegekbe. Úgy tűnik, hogy napjainkban minden szocializáló eszköz (család, iskola, egyházak, média, azonos korúak csoportjai) elveszítették erejüket, és megadták magukat a nagy világbutító folyamatoknak. A család, mint a társadalom alapsejtje, tudatos megsemmisítési folyamatnak van kitéve. Elszegényedett és eladósodott családok ezrei sodródnak a társadalom periferiájára. Az iskola, új szabályzásokkal, nem tudja megfelelőképpen befolyásolni a fiatalok szellemi és lelki fejlődését. A média tudatosan terjeszti az érték nélküli társadalom megvalósításának fontosságát. Ne feledjük, hogy az új ideológia szerint a gyerek még nemének megválasztására is jogosult. Az egyházak ebben a feje tetejére állított új világrendben nem találják a helyüket. Az azonos korúak társasága pedig a média teljes befolyása alá került, és inkább a pszichikai sérüléseket segítik elő a fejlődő fiataloknál.

Ilyen körülmények között a zarándokközpontok újra felértékelődnek. Csíksomlyó politikamentes környezete lehetőséget kell adjon a testi, szellemi és lelki megújulásra. Olyan műhellyé kell válnia, ahol a társadalom káoszában elcsigázott, Isten kereső emberek újra megtalálják lelki békéjüket. A homo sapiens egyben homo politicus is, politi-

kai hivatása van (kellene, hogy legyen) a társadalom megszervezésében. Az új világbirodalmi struktúrák megfélemlítéssel, mellébeszéléssel, butítással próbálják ellehetetleníteni az emberek aktív szerepét a társadalmuk rendezésében. Az idő (melyet saját sorsának rendezésére kellene felhasználnia) teljesen kicsúszik a modern ember kezéből. Modern rabszolgaként naponta több órát robotol, otthon pedig szellemi elfásultságában a valóságshow-k butaságával tompítja amúgy is elfáradt szürkeállományát. Idő és értelem hiányában viszont nem tudja megérteni és kezelni állapotát. Az új pénzbirodalomnak legfontosabb célja viszont az, hogy miközben teljesen kizsákmányolja a társadalmi erőforrásokat, az emberek nyugodtan túrják mindezt, és ne zavarják a folyamatot. A panem et circensis bevált módszere újraértelmeződik.

A kultikus központok, egyben Csíksomlyó legfontosabb célja is az, hogy felvilágosítsa és védje a társadalmat, valamint annak főszereplőit: a családokat. Az Emberfia feje tetejére állította és leleplezte kora jól működő kizsákmányolásait, képmutatásait. Tanításának középpontjába az ember került. Nem a jog, hanem az ember, az igazság került előtérbe. A zarándokközpontok egyik fontos feladata az, hogy visszaadja az embereknek az igazságba vetett hitüket, az elveszített bizalmukat, amely az egészséges együttműködés feltétele és amely nélkül nincs jövője az emberiségnek.

Az 1000 éves jubileum jó alkalom arra, hogy olyan folyamatot indítsunk be, mellyel segíthetünk embertársainknak a pozitív értékeken nyugvó életvitel megtalálásában és elsajátításában.

Célunk az, hogy tudatosodjon az emberekben a havi rendszerességgel szervezendő programok állandósága. Olyan lelki élmények lehetőségét szeretnénk megteremteni, amelyek hosszú távon hatnak úgy az egyén, mint a társadalom életére. Remélem, hogy Csíksomlyó a közeljövőben megtalálja megérdemelt helyét Európa nagy zarándokközpontjai között.

Szakács Ferenc Sándor,

a Jakab Antal Tanulmányi Ház igazgatója

Melissa blogjáról:

<http://melissaofficialis.blogspot.com>

Göteborgi könyvtári tapasztalatok

Az elmúlt két napban dolgozni hívtak a Torslanda Könyvtárba, mert valaki megbetegedett. Ez a könyvtár Torslandán van, ahol a Volvo Gyár meg a Volvo Múzeum. Jómodú fiatal családok költöztek ide, rengeteg gyerekkönyvet kölcsönöznek.

Tegnap délelőtt egy harmadikos osztály jött kölcsönözni a tanító nénivel. Minden gyerek három könyvet választhatott, amit az osztályban olvasnak. Ezeket három hét múlva cserélik majd ki. Jó volt látni, hogy a gyerekek ismerik a *Gyerekkönyvkatalógust*. Néhányan azzal jöttek oda hozzánk, és mutatták melyik könyvet keresik. Ezek még olyan új könyvek, hogy a legtöbbjüket más könyvtárból kell megrendelni. A városban lévő húsz kerületi könyvtár ugyanis összedolgozik, és ingyen lehet előjegyezni a könyveket, amiket aztán a Városi Könyvtárban egy gép szortíroz. Újabban modern kerekes kocsiban hozzák vissza a más könyvtárban leadott és a megrendelt könyveket. Ez irtó muris, mert ahogy fokozatosan egyre több könyv kerül a kocsiba, úgy ereszkedik le az alja, és közben misztikus hangokat hallat. A megrendelt könyveket pedig az olvasók maguk veszik el egy arra kijelölt polcra.

Amióta bevezették az automatás kölcsönzést, azóta arra ösztönzik a könyvtárosok a látogatókat, hogy maguk kölcsönözzenek. Januártól az a szabály, hogy aki nem hozta magával az olvasójegyet, annak 10 koronát kell fizetni, ha az igazolványával szeretne kölcsönözni. Az automatás kölcsönzés terén a könyvtárak különböző módszert alkalmaznak. Eddig még soha semmilyen szabályban sem tudtak megegyezni. Szóval a hozzánk közeli könyvtárban, ami a városban a második, "kényszerítik" az olvasót, hogy az automatát használja. Hiába áll ott a könyvtáros a pultnál, és nincs semmi dolga, akkor is az automatához küldi az olvasót.

Az egyik kedves olvasóm azt kérdezte, milyen a kölcsönző automata. Megkértem az egyik kolléganőmet a Torslandai Könyvtárban, fényképezze le.

A könyvtár látogatójának van egy kölcsönző kártyája, ami akkora méretű, mint egy bankkártya. Jár hozzá egy négy számból álló kód. A kártyát az automata nyílásába kell helyezni, majd beütni a kódot. A képernyő pontosan leírja, mikor mit kell tenni. Azután a könyveket az asztalon lévő négyoszlopra helyezni. Majd kihúzni a kártyát, és akkor kijön a cédula a kölcsönzött könyvek listájával.

A könyvek visszaadásánál elég a könyveket az asztalra helyezni, majd megnyomni a számla gombot, és már jön is a cédula a visszaadott könyvek listájával. Az olvasónak azután magának kell a könyveket az automata melletti könyvtári kocsikra tenni. A más könyvtáraknak küldendő könyveket pedig egy lyukon kell átcsúsztatni. Ilyenkor sárga a szöveg fehér helyett. Torslandán csak kölcsönzésre használják, könyvek és egyéb dokumentumok visszaadására nem.

De ahogy a svédok mondják, egy kép többet mond, mint száz szó. Talán könnyebb elképzelni, ha látod a képet.

Kölcsönözz magyar könyveket a Stockholmi Nemzetközi Könyvtárból!

Most kaptam egy levelet Gergely Tamástól, a Stockholmi Nemzetközi Könyvtár (Internationella biblioteket) könyvtárosától. Ő vásárolja ott a magyar nyelvű könyveket. Itt jegyzem meg, hogy éppen most kértem le egy szlovák nyelvű könyvet Báthory Erzsébetről a Nemzetközi Könyvtárból könyvtárközi kölcsönzéssel. Három nap alatt megérkezett Göteborgba. Most éppen új magyar gyerekkönyvek érkeztek a könyvtárba. Felteszem ide Tamás levelét, és az új könyvek listáját.

Magyar könyvek kölcsönzése Svédországban

Hányan tudják, hogy magyar könyveket lehet kölcsönözni bármelyik svéd népkönyvtárban? Ha a helyi könyvtár a megyei könyvtártól vagy a Stockholmban lévő Internationella bibliotek-től kölcsönöz könyveket -ajánlatos feltüntetni, hogy az olvasó milyen korú és milyen az érdeklődési köre: szépirodalmat vagy inkább szakirodalmat olvas. Ha gyerek vagy fiatal az illető, akkor mi az életkora. Egyéni címetek is lehet kérni a Nemzetközi Könyvtártól a helyi könyvtáron keresztül, de tudni kell, hogy minden rezerváció (előjegyzés) tíz koronába kerül, míg a meg nem nevezett című könyvek csomagja ingyenes. Nyelvtanárok és olvasóköri is fordulhatnak hozzánk, továbbá olyanok, akik most tanulják a magyar nyelvet. A Nemzetközi Könyvtár teljes állománya megtalálható a világhálón a <http://www.interbib.se/> címen. Szívesen vesszünk ajánlatokat - akár a kölcsönt lebonyolító helyi könyvtár révén, akár egyenesen a következő címen:

toma.gergely@kultur.stockholm.se

Gergely Tamás,
a Nemzetközi Könyvtár alkalmazottja

Új magyar nyelvű könyvek a Stockholmi Városi Könyvtár katalógusában

Markó Béla: Balázs könyve.
Sulyovszky Sarolta illusztrációival
Jaqueline Wilson: Titkok
Jaqueline Wilson: Mi lesz a csókkal?
Szávai Géza: A Zöld Sivatag vőlegénye avagy Koko Samuék vándorútja.
Meseregény Keresztes Dóra illusztrációival.

Kiterjesztett kisebbségi nyelvhasználat Svédországban

Nyamko Sabuni svéd egyenlőségi és kisebbségi miniszter kedden Jokkmokkban - Lappföld fővárosában - bejelentette, hogy Svédország kiterjeszti a sami (lapp) nyelv hivatalos használatának jogát. A sami nyelv eddig is használható volt Lappföld tizenhét városában és több, mint kétszáz kisebb településén. A sami nyelv hivatalos és természetesen a magán érintkezésben is használható. A kisebbségi nyelvhasználat joga az élet minden területén érvényesül. Itt az óvodák, az iskolák, a főiskolák és az egyetem hivatalos nyelve a svéd mellett a lapp is. Ez a jog elkíséri az embert egészen a lapp nyelvű öregeket gondozó intézetig, azaz születéstől a sírig. A mostani intézkedés a kormány kisebbségi stratégiájának részeként tizenhárom immár nem lappföldi települést, várost és falut érint Dalarna-, Jämtland-, Västerbotten- és Norrbotten länben, azaz megyében. Ezek a településeken is 2010 január 1-ig meg kell teremteni a kétnyelvű élet minden feltételét - mondta jokkmokki sajtótájékoztatóján Sabuni miniszterasszony. A bejelentéssel egyidejűleg Östersund és Tärnaby városában sami nyelvközpontot hoznak létre, melyek arra hivatottak, hogy az érintett önkormányzatokat nyelvilag felkészítsék a változásra. Ezen felül ezek az intézmények ismertetik meg az önkormányzatok tisztviselőit és a lakosságot a sami társadalom és kultúra hagyományaival. Mindez a jobb megértés és a meg nem értésből származó esetleges súrlódásokat elkerülését célozza. Az első bemutatkozás rögtön a bejelentést követte: előadást tartott Mikael Vinka az umeai egyetem lektora, Kaisa Syrjänen miniszteri főtanácsos, Anna Hövenmark a jokkmokki polgármesteri hivatal főtanácsadója, valamint Gudrun Kuhmunen sami óvónő, így az előadások érintették a várható teendők szinte valamennyi területét. (NOL) <http://sved24.hunsor.se/#post78>

Kőbevésett magyar rovásírás található az észak-amerikai Újfundland (Új Skócia) Yarmout öblénél? Ezt a 992-ben állított, ma 1005 éves nemrég megfejtett emléket Amerika első felfedezőiről dokumentálta Tyrkir, aki a vikingekkel együtt végrehajtott tettét magyar rovásírással, kőbe vésvé örökölte meg. Samuel Laing (1844 London) állapította meg elsőként, hogy Tyrkir magyar volt. Az izlandi nyelvben a *Tyrkir* a *Turk* megfelelője, amelyet arab, görög és török források egyöntetűen turkok-ként a magyarok jelölésére használtak. Ezt az 1700-as években megtalált követ (181 kilós) ma a Yarmout Country Museum-ban őrzik. A szöveget nem skandináv rúnákkal írták, hanem magyar rovásírással. Ezt a szöveget 1984-ben Budapesten fejtette meg Szilva Lajosné és így szól: *Ericson járt e hejen is sok társával.*

A British Museum könyvtárában a legértékesebb közép-európai ősnymtatvány szövege így kezdődik: *Az Ephesom helyeknek yrth Zent Pál levelének elsew capitoliuma?* Keletkezésének időpontja 1533, és magyarul írták.

A Sorbonne egyetem nyelvészei a nyelvek ősiségét számítógépes összehasonlítással vizsgálták. Az ősműveltség elemeit, az ős-etimonokat, alapszavakat vizsgálva a következő eredményre jutottak: a mai angol nyelv 4 % etimont, a latin 5 %, a héber 5 %, a csendes-óciáni nyelvek 7 %, az indiai mundakhol 9 %, a tibeti szanszkrit 12 %, az őstörök, türkmén 26 %, **a mai magyar nyelv 68 % ős-etimont tartalmaz!**

Tudományos kutatás az ősnylvről. A magyarok kétszáz éve kutatják. Keresztesi József, Horváth István, Körösi Csoma Sándor, Tánicsics Mihály, Varga Zsigmond, Pass László. Ma Baráth Tibor is *A magyar népek őstörténete* című munkájában, és Kemény Ferenc nyelvész (Oslo), aki negyven nyelvet ért és tizenötöt beszél, az állítja, hogy a legősibb eurázsiai nyelv a magyar.

A magyar nyelv misztikuma 1.- A hét hangra épülő ősnyelv Dr. Lónay Gyula könyvéről

A szerző, aki nem nyelvész nem kisebb célt tűzött ki maga elé, mint bebizonyítani, feltárni, hogy a magyar nem idegen a nyelvek családjában, hanem éppen édesanyja azon nyelveknek. Igen fordultatos, néha káprázatosnak, sőt akrobatikusnak mondható etimológiai fejtegetéseivel igyekszik bebizonyítani, hogy minden létező nyelv a magyarból származik. Erre aztán igazán minden magyar büszke lehet és ezért különös szeretettel kell óvnunk nyelvünket az ellaposodástól és az idegen szavakkal dústott beszédétől.

Végre valaki megmondja ennek a betyár világnak, hogy hiába akarnak minket lenézni és minden jóból kitagadni, mert nélkülünk még beszélni sem tudnának, sem az angolok, sem az oroszok, de még a svédek sem!

Hogy etimológiai fejtegetései helyesek-e vagy sem, az egészen más lapra tartozik. nagyon emlékeztet engem a *délibábos nyelvészekre*, akik az 1800-as évek vége felé próbálták bizonyítani, hogy a magyar ősnyelv, és minden más nyelvnek az alapja. Így faragtak aztán ezek a vad magyar nyelvészek Nabukodonozorból „ne bolondozzon az úr”-at, tehát ez a babiloni császár szintén magyar volt. Így lett a Boszporus szorosból „vasporos”, ugyancsak magyar földrajzi hely. A káposzta nevét pedig egy régi magyar istenség, KÁP (soha ilyenről nem tud történelmünk) nevéből vezették le, oly módon, hogy Káp-ajándéka, vagyis, hogy Káp hozta azt az emberek számára és így lett belőle *káposzta*.

Erről eszembe jut egyik román magyarázata a magyar *nadrág* szónak.

A legenda szerint a magyarok pusztá fenékkal ülték meg a lovat. Egy magyar harcos épp a ruhákat mosó román asszony mellett állott meg, hogy a lovát megitassa. Amikor leszállt s lóról, az asszony meglátta, hogy csoré és mindjárt felajánlotta férjének egyik nadrágját, azzal a megjegyzéssel, hogy „ná drága”, vagyis hogy tessék lelkelem. Erre a magyar nevetve köszönte hogy *nadrág*.

Ebből tudhatjuk azt is, hogy ki őshonos a kárpát-medencében és hogyan alakultak ki a magyar szavak..

Dr. Bartha István

Legendák és golf

Bizonyára sokan meglepődnek, hogy nem Loch Ness választottam utazásom céljául. Be kell vallanom, nem a legszebb tava Skóciának, de akkor valótlanul állítanék, ha azt mondanám: nem ékköve a koronának.

Hogy mi van a szörnyel? Nos, láttam, nem is egyet! A tó melletti ajándékboltban sorakoznak a kis és nagy Nessik. Mindenféle méretben és mindenféle anyagból. Csak úgy, mint otthon a „műbalogörzsék” a híd vásáron. Képzletünk határtalan. De miután *Jacques Cousteau* 1985-ben átkutatta a tavat, és semmit sem talált, csak legendát?

A misztikum kedvelői joggal kérdezhetik: Mi van azon a híres fényképen? Ez ám a fából vaskarika! A híres vagy elhíresült fénykép. Hajlok a magyarázatra, miszerint cirkus volt Invernessben. (Loch Ness melletti város) Az egyik „elefánt” megszökött. Talán, mert elege lett a rivaldafényből, elege lett az ösztökélésből, egyszerűen világgá ment. A skótok szerencséjére, bánatát és fájdalmit a Loch Ness vizével locsolgatja. Ennyit a Nessiről. De aki teheti, vagy idáig keveredik, feltétlenül nézze meg. Talán nagyobb szerencséje lesz, mint Cousteau kapitánynak vagy nekem.

Csak Ben Y Vrackie néz rám itt, havas csúcsával, pedig azt gondoltam, a télnek már nincs több hava. Tévedtem.

Visszafelé a hegyek elszelidülnek.

Megpróbálom bemutatni a várost, ahova igyekszem: St Andrews-t. A keleti parton terpszkedik mind a tizenhölcezer lakosával, amelynek egyharmadát egyetemisták teszik ki. Nevét a város Szent Andrásról kapta. Állítólag itt őrizték a katedrálisban Szent. András relikviáit. Innen a skót zászlóban az András-kereszt.

Egyetemi város(ka), hovatovább Skócia legöregebb iskolája található itt. A 16. század elején építették, és legalább olyan híres, mint Oxford vagy Cambridge. A harmadik a szigetországban. Itt szerezte diplomáját az angol királyi cím várományosa, Vilmos herceg is. No, azóta megnőtt az egyetem ázsiója. Ki tudja, mi járt, vagy jár az uralkodók fejében?! Egy biztos, özönlenek a diákok a világ minden tájékáról. „Sine nobilate” mondaná William Makepeace Thackeray, a neves író és sznobkutató.

Vannak, akik az előadások látogatása nélkül jutottak az intézményben diplomához: Henrik Larsson focista, Michael Douglas a filológia doktora lett a St. Andrews Egyetemen. Utánanéztem, - gugliztam -, de semmi nyomát nem találtam írott munkájuknak. Ugyanez áll Bob Dylanra, aki 2004-ben a „zenetudomány doktora” címet vehette át a skót felsőoktatási intézményben. Állítólag ötven percet késett akkor. De ezeket kételkedve írom. Grétsy László bizonyosan megjegyzést fűzne az angol to google ige magyarosított változatához, amelyet az amerikaiak az évtized kifejezésének választottak. Mi mindjárt magyarosítottuk, és a kereszt-ségben a gugliz (igét) alakítottuk belőle..

Megfordultam Dundeeban. Meglehetősen nagy várossá nőtte ki magát ez az egykor aprócska halászfalu. Készítettem néhány felvételt a Discoveryről, arról a híres hajóról, amely megjárta a Déli- sarkot 1902 – 1904 között. Sajnos a kapitány (Scott) és három társa életével fizetett. Mindhár-muk holttestét fél évre rá találta meg egy kutató expedíció. A hajó fekete teste kipányvázva várja a turistákat. Nekem úgy tűnt, akár most is mehetnének vele egy felfedezőútra. Ilyen érzése támadhat az eltengerítetlen magyarnak. St Andrews innen nézve, havas, gondoltam, s csak később eszméltem rá, hogy a hullámok hátát néztem hónapok, ahogy a távolból lökdöstedék egymást. Soha nem láttam ilyen nagy tajtékokat. Tátott szájjal szemléltem a víz duhajkodását. Közben majd belém fagyott a lélek. Igaz a mondás: A hideg, szél nélkül semmit nem ér.

Ha tehetem, mindenütt megnézem az öregtemetőket, bárhova vet is a sorsom. Morbid? Lehet. Nem kellett meszszi-re mennem, mindjárt a katedrális mellett van a temető. Megkerestem a turista információs irodát, és az ott dolgozó hölgy segítségét kértem. Vezessen körbe, meséljen Szent András relikviáiról.

- Legenda – mondta a hölgy - talán egy kis ideig valóban itt voltak a Görögországból származó ereklyék.

- Annak, aki ebben temetőben kívánczik örök nyugalomra, igazolnia kell rokonai kapcsolatát.

Az egyetem, több épületből, különálló tanszékekből áll. Mondhatni behálózza a városkát. Szerintem a város lakói a diákokból élnek. A földrajz tanszéket kerestem, mert ott végzett Vilmos herceg, Erzsébet királynő unokája. Már vagy tízszer körbejártam a várost, mire ráakadtam. Pedig többször is útba igazítottak, persze mindenki máshol tudta.

A könyvtárban érdeklődtem. Útba igazítottak. Elmagyarázták, hogy néz ki az épület. Kontinenshez szokott szemem nem bírta felfedezni az árnyalatnyi különbséget az épületek között. Azon gondolkodtam, milyen idézet lenne itt helyén való. (Talán ezért nem találtam az épületet.) Eszembe jutott egy anekdota, Bengt Berg - től olvastam hajdanán. A szegény embernek ikrei születtek. Nézi a két egyforma gyereket, és azt mondja:

- Ez a Jóska olyan, mint János! Vagy inkább János olyan, mint Jóska?

Közben dél lett. Harangszót ugyan nem hallottam, de a hasam követelőzött. Hol ehetnék másutt, mint egy igazi Fish and Chips boltban. Nem kívántam a halat, de gondoltam, ez így stílusos. Az ebédem sült hal és sült krumpli volt, mindez lefojtva Mars csokoládéval, amit az ötletgazdag skót sűrű palacsintatésztába mártva, bő zsírban ropogásra süt a halak mellett.

Megkerestem a híres golfpályát. „Home of golf” tartják az angolok. Bár maga a játék Hollandiából ered, holland hajósok hozták a szigetre a 15. században. Az első kékvérű nőjátékos Stuart Mária volt – kritikát biztos kapott a francia élenjáróktól, ugyanis a játékot francia földön népszerűsítette.

Itt van a világ legöregebb és leghíresebb pályája, az Old course. Itt rendezik meg ötévente az Open Championshipet. Ilyenkor duzzad a város, már ami a lelkemet illeti, és a szállások ára az egekig nő.

Nekem furcsa, hogy az emberek labdát ütnek, úgy tűnik kiszámíthatatlan rendben. Tél van, fúj a szél, és játszanak. Nekem inkább egyfajta összejövételnek tűnik, mint sportnak, pedig az. A játék alkalmával hét - nyolc kilométert is menetelnek maguk után vonszolva az ütőket. Ez már magában véve is teljesítmény, nem szólva az ütésekről, amiket kipróbálva állíthatom nem is egyszerű. Amíg a szem ellát, milliméteresre vágott fű és különböző akadályok, amelyek keserítik a golfosok életét. Tavaszodik a pálya, ezernyi sárga golfabda virul a fűven. Senkit nem érdekel, senki nem visz haza szuvenírt belőlük.

Esteledik. Még egyszer visszanezdek a városra, ki tudja, mikor keveredek ide még.

F. Böszörményi Zoltán képes riportja

A skót tánc magyar

A Szegeden megrendezendő Nemzetközi Skóttánc hétvégéről kérdeztem Kónya Katalint, Pitlochryban, az Atholl Palace Hotel halljában.

- Katalin, mondanál valamit magadról?

- Kónya Katalin vagyok, Budapesten élek és üzletviteli tanácsadással foglalkozom.

- Hogy szerettél a skót táncba? Hiszen Skócia messze van tőlünk

- Van egy skót barátom és ő adta az ötletet, mikor meghívott Budapestre, a Robert Burns estre. Ott láttam először élőben ezt a fajta táncot.

- Mindjárt bele is szerettél?

- Érdekesnek tartottam.

- Miért?

- Mert nem kell hozzá partner, egyszerűek a lépések, egy fajta kötött rend szerint járják, szettekkel alkotva, egymásnak tükörképeben táncolva. Teljesen mindegy, ki áll a másik oldalon. Szépek a formációk, és ez a tánc nem csak a táncról szól, ez egy fajta ismerkedés, kapcsolat más kultúrájú emberekkel és szokásokkal.

- Mégis hogyan találtál ide, majd

háromezer kilométerről? Ugyanis te vagy az egyetlen magyar itt.

- Budapesten megtaláltam a Budapesti Skóttánc Klubot, ahol elvégeztem a kezdő tanfolyamot. Tavaly Nemzetközi Skótbált szerveztünk Budapesten. Kétévenként megrendezésre kerül. Több mint százötvenen jöttek a világ minden tájáról. Nekem ez volt az első.

A világhálón akadtam a Téli iskolának, azaz Winter School-nak nevezett tanfolyamra. Amit a Royal Scottish Dance Society szervez. Székhelye Edinburgh.

- Azt mondtad Téli?

- Van nyári is, amelyet St Andrewsban tartanak, ez a nyugodtabb, ilyenkor nincsenek sokan, de ezek a leghíresebbek. Ilyenkor is kiváló tanárok tanítanak és zenészek a javából.

- Tudom buta kérdés, hol tanítják jobban ezt a táncot, itt vagy otthon?

- Itt.

- Mióta táncolsz?

- Két éve.

- Meg lehet tanulni ennyi idő alatt?

- Az egyszerűbb táncokat, akár félóra alatt is.

- Hogy fogadtak, mint magyart?

- Abszolút pozitívan. Meglepően sokan voltak Magyarországon is, és másokat is meghívtam a 2011-ben megrendezésre kerülő Skóttánc hétvégére, Budapestre.

- Hallottam, májusban Nemzetközi hétvégét rendeznek. Körutat?

- A Nemzetközi Skóttánc hétvégének első színhelye München, következő állomása pedig Bécsben lesz és aztán Szegeden is táncolunk.

- Mikor?

- Május 13-16. München és Szegeden május 21-23.

- Az erdélyi körút is lesz? Ott is fellépnek?

- Nem, kirándulni mennek oda.

Önkéntes alapon működik, összekapcsoljuk a kellemet a hasznossal. Lesz egy kis tánc és egy kis kirándulás.

- Jó szórakozást, Katalin!

F. Böszörményi Zoltán
képes interjúja

r szerelmesei

Oslo

HÍREKHÍREKHÍREKHÍREKHÍREK

*** 2010. január 16.-án tartotta Újévi ünnepségét a Norvég-Magyar Egyesület (NUFO). Az műsorban először az oslói magyar gyerekek mutatták be a Dunántúlon szokásos népi játékot, a supralást (Az őrsegi gyerekek fűzfavesszővel supralják, csapkodják a járókelőket, s egyben jó egészséget kívánnak). A zenei részben fellépett Csenki Melinda oslói ösztöndíjas hegedűművész, Bordás Mária operaénekes és Wolfgang Plagge zeneszerző, zongoraművész. (fotók a közreműködőkről, készítette: Ádám Tamás)

Levetítettük azt a kisfilmet is, amit a Magyarországon tanuló norvég orvostanhallgatók készítettek egy Bőjte atyával közös együttműködésről, aminek keretében a kis pénzü erdélyi egyetemista diákoknak létesítettek 8 ágyas kollégiumot. Ebbe kapcsolódott be már két éve a Norvég-Magyar Egyesület s az esten rendezett tombola teljes

bevételeit idén is erre az akcióra fordítják. (fotó a norvég diákok kollégium-akciójáról)

*** Az oslói Magyarok Baráti Köre (MBK) idén kibővíti a Csincsele foglalkozási körét. Ezután a bölcsődés korú kicsinyeket is fogadják. A foglalkozásokról pontosabb adatok az alábbi címen találhatóak: http://www.mbk-norvegia.no/hu/gyermekeknek_lista

*** A magyar kultúra lovagja címet nyerte el az idén a Norvég-Magyar Egyesület elnökhasszonya, dr. Nagy Lucia Mária. A január 22.-i díszünnepség az Uránia Nemzeti Filmszínházban zajlott.

*** Január 22.-én a budapesti Norvég Királyi Nagykövetség adott fogadást dr. Nagy Lucia Mária tiszteletére. Az esten megjelent Cselényi László, a Duna TV elnöke, valamint a korábban Oslóban szolgálatot teljesítő diplomaták. Az est egyik fénypontja a Debrecenből érkezett Canto Armonico énekegyüttes rövid, de csodálatosan szóló műsora volt. (fotó a kórusról)

*** Kiállítás nyílt Kovács katáng Ferenc legújabb verseiből a budapesti Országos Idegennyelvű Könyvtárban. A február végéig olvashatóak a Vraukóné Lukács Ilona könyvtáros fotói mellé írott versek. Az estet Antall István, a Magyar Rádió Irodalmi osztályának vezetője nyitotta meg. (foto: OIK)

*** Az oslói Magyar Filmklubban január 31.-én volt a 2009 őszén elkezdett Márai Sándor sorozat IV. része. Előadásában Kovács Ferenc az író színpadi műveiről beszélt. Részleteket láthattunk *A gertyák csonkig égnek* c. színházi előadásból és a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház *Parázs és más* c. összeállításából.

*** Március 6.-án új sorozatot indított az oslói Magyar Filmklub. Az első műsor címe *Anyám könnyű álmot ígér*. Kovács Ferenc a sorozat estjein Sütő András életművéből

készült filmekről, színházi adaptációkról tart bejátszásokkal illusztrált előadásokat.

*** Március 13.-án volt az oslói Magyarok Baráti Köre és a Magyar Köztársaság oslói Nagykövetségének március 15.-i ünnepi megemlékezése. Ezen a Kettős Tükör Társulat előadta a Déryné naplója alapján készült *Életjelenetek* c. műsorát. Közreműködött Varga Kata színművész, Sipos Marianna operaénekes, Mazalin Wanda zongoraművész.

Oslói katolikus magyar hírek

*** Februárban a Szentségimádással egybekötött magyar nyelvű Rózsafüzér 5-én, első pénteken és 19-én volt az Árpádházi Szt. Erzsébet nővéreinek kápolnájában. Márciusban is 5-én, első pénteken és a hónap harmadik hetében, 19-én találkoztunk a nordstrand kápolnájában a szokott időben.

*** Ipoly Atya március 20-án, szombat délután Szentmisével egybekötött nagyböjti összejövetelt celebrált a Szent József kápolnájában és az Akersveien-i Menighetssalban. 21-én, a vasárnapi szentmisét is a szokott helyen, a Szt József kápolnájában ünnepeltük.

HÍREKHÍREKHÍREKHÍREKHÍREK

Huszárcsákó 1848-ból

Szerkeszti:
Kovács Ferenc
ferenc.kovacs@media.uio.no

Segítség - aggódom a klímáért

Várom a buszra, de késik és mínusz 12 fok van. Fázom s emellett még állandó klímaaggódásom van, mi lesz a környezetemmel? Rajtakapom magam, hogy politikailag teljesen hibás gondolatom támad. Bűnös gondolat, de titokban azt mondom magamban, nem bánám, ha Földünk hőmérséklete két fokkal emelkedne. Még akkor is mínusz tíz fok lenne, észre se vennénk, mi történt.

Mi emberek éppúgy élünk, dolgozunk a trópusokon plusz 40 fokban, mint az Antarktiszon vagy Szibériában mínusz 40 fokban. Azaz, különösebb probléma nélkül, 80 fok különbséget bírunk ki. Miért ne tűrne el, a világ legalkalmazkodóbb élőlénye, két fok globális hőmérsékletemelkedést? Ha a „sok beszéd - kevés tett” programot folytatjuk, egyik klímakonferencia után a következővel, akkor félő, hogy nem sok történik majd. Lehetne azonban egy-két konkrét dolgot javasolni:

1. Meg kellene magyarázni a politikusoknak, hogy különbség van mérges gázok és a CO₂ között. Mert vezető politikusoktól is hallani olyat, hogy „mindent meg fogunk tenni, hogy a CO₂-t, ezt a mérges gázt csökkentjük”. A valóban mérges gázokat, mint a kéndioxidot és a nitrogénoxidokat lényegesen könnyebb kiszűrni, mint a növényeket életető CO₂ gázt. Autóink katalizátora jól illusztrálja kicsiben a kimagázok elleni törekvéseket: A nitrogénoxidokat visszafogja, de a CO₂-t kiengedi a szabadba.

2. A részecske-szennyeződés ellen kellene nemzetközileg fellépni. A szénerőművek szüretlenül bocsájtanak ki finom koromszemcséket, lassan megtöltik az egész atmoszférát. Ilyen kormot találni a sarki jégen. Vannak klímaszakemberek, akik állítják, hogy ha van olvadás a sarkokon, akkor ezt, a hő abszorbeáló hatása miatt, a finom korom okozza.

Hiszen a hőmérséklet nem emelkedett. Al Gore drámai filmjében a jégfalak omlását inkább ez okozhatja, mint a nem létező hőemelkedés. Nyugat segíthetné fűstsűrők felszerelésével a kínai, az indiai szénerőműveket, ahonnan ez a fajta szennyeződés nagy része származik.

3. Hagyjuk abba a kísérletezést a CO₂ raktározásával. Norvégiában komoly kísérletek bizonyították, hogy ezt a gázt meg lehet fogni s be lehet pumpálni földalatti raktárakba, például egy kiürült olajmezőbe. Ilyen a Sleipner-mező. Ugyanilyen kísérletek folytak jó eredménnyel a Szaharában is. A baj csak az, hogy mindez hihetetlenül energiaigényes és drága. Az is baj, hogy nincs minden országnak üres olajmezeje. Szép szavak helyett ezért engedte meg a norvég Parlament 2008-ban, hogy az évi CO₂ kibocsájtás újra nőjön. Növekszik is évente Norvégiában, és az egész világon.

4. Nemzetközi összefogást igényelne, hogy megállítsák a trópusi erdők irtását, hisz azok a legjobb CO₂ abszorbeálók.

5. Állítsák le a biodízel, bioetanol, azaz bioüzemanyag használatát! Technikailag ezek jól használhatók és nagyon népszerűek voltak, különösen az USA-ban, az 1900-1930-as években. Időben belátták, hogy ezek is ugyanazokat a kipu-fogógázokat termelik, mint a kőolajszármazékok, másrészt pedig óriási területet vesznek el a mezőgazdaságtól. Hogy ez az ötlet 100 év múlva újra felbukkant, csak azt jelentheti, hogy a politikusok nem értenek sem a kémiához, sem a világ élelem ellátásához.

6. Végül követelhetné a társadalom, hogy a klímaproblémákkal foglalkozó szakemberek elemezzék az esetleges felmelegedés pozitív hatásait is.

Mert erről eddig szó sem esett. Például igaz-e, hogy a felmelegedés hatására a fák magasabbra kúsznak fel a hegyekre? Akkor több fa lesz, azaz több CO₂ - fogó?

A zöld öv a sarkok felé fog terjeszkedni? Akkor a gabonafélék is jobban megteremnek északabbra, azaz több élme lesz a Föld növekvő lakosságának.

Ha melegebb lesz, akkor kevesebb fűtőanyag is kell. Igaz mindez? Hol van csak egyetlen pozitív kiértékelés is? Miért csak a riasztó jelek kapnak teret?

Ilyesmik járnak fejemben, amíg a buszra várok. Kicsit szégyellem magam, hogy nem vagyok buzgó tagja a klímafelekezethetnek. Bár milyen felekezet ez?! Nagy SUV autók suhannak el mellettem, talán egy klímagyűlésre mennek?

Oslo, 2010.

Borka László

Jéggé fagyott norvég vadon

Én Balázs Áron... Kezdem így a fejemben kavargó gondolatokat azalatt a két nap alatt, míg szóló-túrán voltam. Két nap az semmi! Gondoltam, mielőtt elindultam.

Voltunk mi már több napos túrán is. Ahogy megérkeztem Norvégiába, rögtön 3 napos túrával kezdtünk. Nyáron, még Magyarországon, a 2 napos túra másféle volt. Most itt, a hidegben. Brrrr...

Másodmagammal kiszálltam a mini buszból, végigmentünk a tó mellett azon az ösvényen, ahol már jártunk korábban, csak akkor még lucskos volt minden, meg érett az áfonya, pocsolókat kellett kerülgetni, és kis csermelyeket átugrálni. Most mindenhol jég van, és hó, és fény. Csillog és szikrázik a nap. De rég láttam ilyet! Lenn a fjord völgyében szinte állandóan köd honol. A nap szemüvegemet ott felejtettem a völgyben, a népfőiskolai szobámban.

A társammal váltunk még egy-két szót, majd ahogy az ösvény, mi is elválunk. Szerencsés vagyok, hogy újra végigjárhatom azt az utat, amit az első népfőiskolai napjaimon. Olyan vagyok mint az Aranyember, ahol valaha éjjel jártam, oda nappal is visszatalálok. Gondoltam sok időm van még napnyugtáig, megmászom egy hegyet, mondjuk azt ott szemben.

Vannak dolgok, amiket nem lehet elmondani, csak átélni, ilyen volt ez a kis szabadság élmény, egyedül a jéggéfagyott vadonban.

Merész voltam, így utólag meggondolva. 40 centis hóban, egyedül, egyre feljebb és feljebb. Hátamon a 2 napra való készlettel, hálósákkal, ponyvával, tartalék ruhával, elemóziával megpakva. Izzadtam. Ahogy feljebb és feljebb jutottam, egyre többet láttam a tájból, és egyre többet éreztem a szélből. Úgy határoztam, hogy szálláshely után nézek. Ráböktem a térképen egy pontra, iránytűvel bemértem a helyet, és úgy határoztam, hogy „toronyiránt” haladok le a hegyről. De a völgyben már nem lehet látni a „tornyot”. Ekkor kezdődött el 3 órás bolyongásom, melyet három szó jellemez: hó, hideg és tévhit. Mindig azt hiszed, jó úton jársz, pedig nem is út ez, hanem jávorszarvasok nyoma. És utólag látod csak, hogy mekkorát kerültél, és elgondolkozol, hol is vagy valójában. Szürkületben fekhelyet készíteni, sötétben száraz tűzifát gyűjteni; nem kívánom senkinek. Jeges kenyeret majszolni sem a legjobb, főleg, ha már előtte átfázott az ember.

Budapesten születtem 1989. július 18-án második gyerekként. Három testvérem van. Az óbubai Waldorf iskolába jártam, majd a 8 osztályos budapesti Fasori Evangélikus Gimnáziumba.

Érettségi után a Budapesti Corvinus Egyetemen Élelmiszermérnök bsc-s voltam egy évig. Jelenleg a norvég Valdres Népfőiskolában vagyok Multisport-Friluftsliv szakon tavaly augusztus óta. Érdeklődési köröm: méhészkedés, környezetvédelem, táplálkozástudomány, irodalom, sport.

Balázs Áron

MAGYAROK TÖRTÉNETE - 15

Mátyás, az igazságos

Akkor történt, amikor még híre sem volt a föld felmelegedésének, s ezért majdnem olyan hideg volt a tél, mint az ideai, vagy még annál is fagyosabb, mert Buda vára alatt, vastag tükörré fagyott a Duna jége. Nem voltak stadionok, sem nagy és díszes terek, ezért a Duna jegén tartották a királyválasztást. Gyűjtöttek annyi sok máglyarakást, hogy azt hitték az emberek, csillagok szálltak a földre.

Valóban különleges alkalom volt ez, hiszen a királyok általában örökölni szokták tisztjüket, de Magyarországon ez akkor nem így történt. Elevenen élt még akkor a törökverő Hunyadi János híre a világban, és többen is úgy gondolták, hogy a fiát válasszák királynak, mert, mint mondták: az alma nem eshet mesze a fájától, olyan vezetőre van szüksége az országnak, aki képes megvédeni lakosságát a keleti és a nyugati ellenségektől, töröktől, némettől egyaránt. De a Hunyadiaknak is volt ellenségük éppen elég. Hunyadi János első fiát Lászlót, lefejezték. A kis Mátyást Pogyebrád György cseh királyra bízta.

Mátyás éppen tizenöt esztendő volt, amikor régi magyar szokás szerint pajzsra emelték a Duna jegén. Ehhez persze az kellett, hogy édesanyja, Szilágyi Erzsébet sűrű levelezésbe folytasson, amit a legenda szerint egy fekete holló is segített, ahogyan ezt Arany János híres balladájában megírta. A pénzt sem sajnálta a jó édesanya, minden vagyonát testvére, Szilágyi Mihály erdélyi vajda kezére adta, aki nem óriás plakátokat csináltatott, hanem a hadsereget erősítette belőle. Amikor pedig V. László 1467-ben hirtelen meghalt, elérkezettnek látta az időt, hogy Hunyadi Mátyást emelje a trónra, maga pedig öt évig kormányzó tiszteletet vállalt.

Mátyás király harminkét évig uralkodott, számos csatát nyert, fekete seregével a törököt is megfékezte, az országot felvirágoztatta. Jó törvényeket hozott, jelentősen támogatta a művelődést. „Udvarában híres művészek és történészek működtek, mint például: [Galeotto Marzio](#), [Janus Pannonius](#) az első jelentős magyar költő, [Petrus Ransanius](#) és [Antonio Bonfini](#), az utóbbi írta meg a [Rerum Hungaricarum decadest](#), amelyben a magyar történelmet írja le a kezdetektől az író saját koráig. Mátyás támogatta a tudományokat is, mert mint mondotta: „*A tudatlan király olyan, mint a koronás szamár.*”

Ebben a korban Mátyás rendelkezett a világ második legnagyobb könyvtárával. Ez összesen 2000-2500 [corvinából](#) állt, amelynek nagy része azonban sajnos később, a török hódítást követően elkallódott. A latin Corvinus (holló) nevet azért választotta és tette címerébe, mert egy vadászat alkalmával lehúzott gyűrűjét elragadta egy holló. Mátyás nyomban üldözőbe vette és visszaszerezte ékszert.

Halála után számos legenda született. Van közöttük igaz történet, és számos olyan mulatságos, amit a nép talált ki az igazságos királyról. Legközelebb ezekből tallózunk, és szót ejtünk világhíres kolozsvári szobráról is, amit éppen most restaurálnak. A felújítás részeként szerepel az is, hogy Mátyás király bronzlovát különös abrakkal kínálják, hogy ne üres hassal kelljen állnia újabb száz esztendeig, a jelenleg sivárságát mutató kolozsvári főtéren.

Írásunk címe pedig ez lesz: **Mit eszik ezen a nyáron Mátyás király kolozsvári lova?**

Fenn: a kolozsvári Fadrusz szobor (jelenleg restaurálás alatt). Középen: bélyeg Mátyás képével és az ezer forintos. Lenn: Mai vásár Mátyás szülőháza előtt.

„Az iskolák fölöttébb szükséges voltáról”

A nyugati régióban Svédországban jónak mondható az anyanyelvi oktatás, de az Európai Unióban jobb is lehetne. Mert kell! Folytatjuk sorozatunkat. Nevelők, szülők tanulságos hozzászólásait reméljük és várjuk.

Gyilkos egyén vagy kollektív gyilkosság

Tegnap szólott Maci, ma Marika a finnországi, iskolai lövöldözésről. Tegnap futólag belepillantottam egy cikkbe. Ami megragadta a figyelmem, az egy rendőr hitetlenkedése volt, hogyhogy ilyen megtörténhet FINNORSZÁGBAN ????

Persze, egyből felment a cukrom. Miért ne történhetne pont ott is meg, ugyanúgy, mint bármelyik másik sarkában a világnak. Még mindig nem ébredt tudatára a finn társadalom, hogy a rendőrállam jelenthet ugyan egyfajta biztonságot, de nem pótolhatja a családot, a törődést, az egymásra figyelést. Egy olyan országban, ahol az emberek közötti mindenfajta kommunikálás mindig is a minimális szinten volt, nem nehéz a 21. században elfutni a teljes elvadulás felé.

Közösség, meghittség, melegség, közvetlenség és nyitottság már csak olyan elvétve található, hogy, ha véletlen ilyenre bukkansz, két hétig erről zengedezel. Az elidegenedés, az önálló pályákon keringésbe belebolondulás, a megfelelő felnőtt ember támaszának hiánya egyre gyakrabban

fog ilyen esetekhez vezetni.

Egy másik cikkben a 18 évesen 8 embert lelövő srác írásából idéztek. Szabadon idézek, fordítok: „a társadalom túlértékelt, az elmaradott tömeghez képest én valóban istenszerű vagyok, egyelőre csak a sulimat választottam ki, de tettem igazából a politikusokat és más, sokkal mélyebb rétegeket céloz, túl szűklátókörűek vagytok, hogy megérthetnétek, eljön a nagy megszabadulás napja, amikor az okos emberek igazán szabadok lehetnek”

Ki nem gondolkodik így néha, főleg tini korban, s ha olyankor nincs mellette valaki (szülő, tanár, idősebb barát), aki egy kicsit az orrára koppintson és megrázza és aláztatra tanítsa, akkor ne csodálkozzunk, ha a sok kis Hitler örendelkezik és ilyen módon akarja megváltani a világot.

Kétlem, hogy a szülőknek vagy tanároknak halvány sejtésük lett volna még csak nem is arról, hogy ki a fiúk, hanem csak arról, hogy vannak-e félelmei, szeret-e, milyen bugyrokba merül el magányos farkas életében.

Na, de a 20. század után nem értem, hogy képesek csodálkozni az ilyen eseteken az emberek. Mindenki mossa kezét és gyilkos egyénről beszél, amikor már rég a kollektív gyilkosság örületében élünk, te is, én is, más is.

Gergely Edo

Az Ághegy Ötlettára

Folytatás a 13. oldalról

Mindkét honlapnak van Levelezési rovata s nagy segítség lenne számomra, ha visszajeleznék például, hogy melyik linkek nem működnek, milyen rovatokat kellene bővíteni, másképp alakítani.

Remélem, hogy csak idő kérdése, amikor a Te álmod is valóra válik, hogy ténylegesen működni fog az élő „virtuális”, több tagból álló szerkesztőség, Lundtól Oslóig, Koppenhágától Erdélyig, Budapestig stb.

Ami a „félelmet” illeti, szeretnék mindenkit megnyugtatni, hogy az Ötlettárban szereplő könyvek, adatok nem sértenek semmilyen szerzői jogot, továbbá sem most, sem a jövőben nem kell, senki semmit fizessen ezért. (Ha mégis, akkor a számlát majd állja és kiegyenlíti a szerkesztő... Tréfáltam!)

T. K.: - *Önzetlen munkáddal új szakaszához érkezett az Ághegy honlapja. Köszönet érte.*

Elismeréssel

tartozunk Erdélyi szülöttjének Sándor Attilának azért a nagyszerű munkájáért, amelyet az Ághegy számára készített: kidolgozott egy nagy szerű enciklopédiát. Szakembere a programozásnak. Az általa elkészített program lehetővé teszi a böngészést bárki számára-

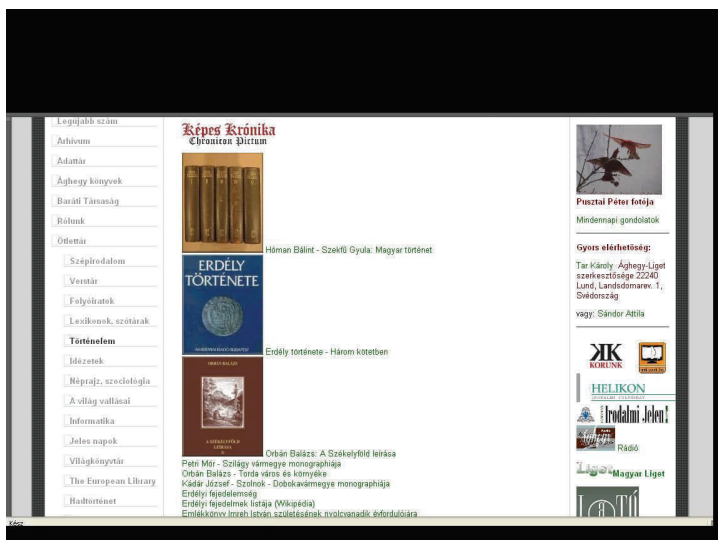
ra. Az **Ötlettárban** megtalálható minden, ami egy nagyszerű könyvtárban fellelhető. Kezdvé az irodalomtól, a gyógyászaton, matematikán, növénytanon és filozófián át választ kaphatunk legtöbb kérdésünkre. Előnye, hogy nem kell idegen nyelvekkel kinlódunk, hanem magyarul megkapjuk mindarra a választ, amit keresünk.

Úgy látszik, van valami az erdélyi föld sóiban valami olyasmi, ami igen sok tudóst nevelt. A tisztánlátás, a céltudatosság és a szorgalom.

Sándor Attila megérdemli a dicséretet. Az Ághegy–Liget Baráti Társaság köszönettel tartozik ötletgazdag irodalmat és művészeteket pártoló munkásságáért, amely lehetővé teszi, hogy a hazától távol élőknek is olyan virtuális könyvtárral rendelkezzenek, amelyet bármikor felhasználhatnak a maguk, gyerekeik és unokáik szellemi gazdagítására, hagyományaink őrzésére.

Egyébként nem árt folyamatosan, ha lehetséges naponta böngészni a <http://aghegy.hhrf.org> címen található Ághegy honlapját és a főlapon található **Ötlettár** kimeríthetetlen gazdagságú kincseit.

Dr. Erdős Bartha István

A vakmerő svéd utazó és magyar barátai

103. oldal Svéd Hedin 1892. évi

Hedin Sven 145 évvel ezelőtt született. Nevét elhallgatták, mert haláláig a hitleri Németország híve volt. De hírnevet bátor és vakmerő vizsontagságos utazásaival szerezte. Cholnoky Jenő Dr. így ír róla *A Föld megismerésének története* című, 1932-ben kiadott könyvének Tibet felfedezésével foglalkozó részében: „legnagyobb érdeme, hogy tapasztalilag igazolta Lóczy Lajos megállapítását, miszerint a Himalája mögött, vele párhuzamosan hatalmas hegyláncnak kell húzódnia, amely a Karakórum hegységet átköti a Hátsó-Indiai-hegylánchoz.” Az angol földrajzi társaság Hedin Svent kérdezte, hogy egyetért a Lóczy által Transz-Himalája elnevezéssel. Igen mondott, és ezt a nevet akkor hivatalosan is rávezették a föld térképére.

Az orosz geográfusok tanulmá-

nyozta Lop Nor tó feltárásából is kivette részét Hedin Sven.

„Ez a nagyszerű svéd utazó minden idők egyik legnagyobb explorátora. 1865 februárius 19.-én született Stockholmban. Stockholmban, Upsalában, majd Berlinben és Halléban természettudományokat tanult, de korán fölébredt bolyongó természete. Egy ideig, mint nevelő tartózkodott Bakuban, majd 1885-ben igen nyomorúságos eszközökkel bolyongott Perzsiában s ott találkozott Vámbéryvel. Ezért aztán Vámbéryt mindig mesterének mondta. Még nagyobb barátsággal és tisztelettel viseltetett Lóczy Lajos iránt, többször meglátogatta és mindig érintkezésben volt vele. II. Oszkár svéd király különös kitüntetéssel támogatta törekvéseit. 1890-ben a svéd király követtségében járt a perzsa sahnál Teheránban, akkor mászta meg a Demavendet s magasságát 5465 m.-nek találta. 1894-ben indult a Tarim-medencébe, hogy a Lop Nor kérdést tisztázza. Lehajózott a Tarim-folyón Kasgártól egészen a torkolatáig. Mindenben igazolta Przsevalszkijt, de a sós-víz hiányát nem tudta megmagyarázni. Északra a Lop Nortól, ahol a kínai térképek rajzolják a tavat, régi tófeneket fedezett föl s azt hitte, hogy a tó nem régen változtatta meg helyét, azért nem sós a vize. A régi tófenék és a mai Lop Nor közt levő magasságkülönbség meghatározására kis, utazóműszerrel 80 km. hosszúságban szintmérést hajtott végre s néhány deciméter különbséget állapított meg. Ezt a mérést nem tarthatjuk elfogadhatónak. 80 km. hosszú-

ságra kis szintező készülékkel mérni nem lehet pontosan, különösen olyan nehéz viszonyok közt. A végeredmény lehet néhány méterrel is hibás. Később kiderült, hogy a Sven Hedintől talált tófenék sokkal régiebb s a mai hidrográfiai viszonyokba alig lehet bele-illeszteni.

Sven Hedin erről az utazásáról igen eleven színekkel írt könyvet adott ki, benne saját rajzait közli. Kissé reklám ízű hangon esetelte az elpusztult oázisok fölfedezését s fantasztikus rajzokat közölt a romokat betemető homoktömegekről. Véleménye szerint a homok előrenyomulása semmisítette meg ezt a sok oázist. Mert feltűnően sok romot lehet itt találni. Túlzott rajzai és színezett leírásai kihívták a kritikát s ezért most Sven Hedín újra nekiindult a Tarim-medencének. Most még alaposabban, komoly tanulmányokat végzett és igen szép eredményeket hozott haza. A Lop-Norról kimutatta, hogy most van folyamatban helyváltoztatás a, mert előnti a Takla-Makán siva-tag homokbukái közt az alacsonyabb területeket s szeme lát-tára buggyant föl a tó vize a sivatagon, a mai, nádassal szegélyezett tó medencéjétől északra. A só hiányának kérdése azonban ezzel még mindig nem volt megoldva, a geográfusok csak fejüket csóválták s a jelenséget még mindig megfegtetlennek találták.

Sven Hedin innen délre átkelt a Kuen-Jün hegységen, behatolt Tibetbe, ott áruhában közeledett Lásza felé (1896), de nem juthatott odáig, mert fölismerték s csak nehezen szabadult a veszedelemből. Innen visszatérve, 1897. március 15-én érkezett meg Pekingbe. 1899-ben már megint úton volt, Kasgárból nyomult Tibetbe, el is jutott Lhászába, s temérdek nagy értékű fölfedezés, többek közt a Transz-Himalája fölfedezése voltak örökbecsű eredményei. 1905-908-han megint Perzsiában járt, rendkívül érdekesen és halálmegvető bátorsággal kutatta át a Dest-i

-Kevir félig kiszáradt tómedencét s megint Tibetbe ment, a Transz-Himalája végleges kidolgozása végett.

A világháborúban a németek mellett írt a mindenütt olvasott svéd, semleges újságokba, ezért az angol és francia tudományos társaságok törölték őt a tiszteletbeli tagok sorából. A háború után ismét nagy expedíciót vezetett a Góbi-sivatagra, de az itt szerzett tudományos eredmények már inkább utitársait dicsérik. \

A Lop-Nor-kérdés tehát még mindig nem volt megoldva. Richthofen meghalt, de az ő zseniálisan fölvetett problémája állandóan vitáztatta a geográfusokat. Magyar embernek kellett jönnie, hogy a hirtelenkedő Sven Hedin helyett alapos tanulmányokkal végre megoldja a kérdést.”

Dr. Sven Anders Hedin * 1865 február 19, Stockholm; † 1952 november 26, Stockholm) svéd földrajztudós, felfedező, utazó, térképrajzoló, fényképész,

utazási író, rajzoló (könyvillusztráló). Négy felfedező utat tett Közép Ázsiába, felfedezte a Transz-Himalája hegységet, melyet neve után Hedin-hegységnek neveznek), a Brahmaputra, Indus és Sutlej forrását, a Lop Nor tavat, és városok, temetkezési helyek, a kínai fal maradványait a Tarim-medence sivatagjaiban. Életművének lezárását Közép-Ázsia-atlaszának kiadása jelentette. Első kutatóútjára 1886-ban indult. Perzsiát, majd 1890-ben Mezopotámiát utazta be. 1890-91-ben Chorasszanban és Orosz-Turkesztánban járt; 1894-97-ben a Pamírben, a Takla Makán sivatagban és a Kienlan hegyvidékén folytatott kutatásokat, 1902-ben felfedezte Loulan romvárost, de Lhaszába nem tudott eljutni. 1905-08 között Perzsiában, India Ény.-i részében és Dél-Tibetben járt és felfedezte a Sutlej forrását. Ehhez az utazásához fűződik a Transz Himalája hegység felfedezése is. A világháború idején az európai, palesztinai és mezopotámiai harctereket látogatta meg, 1926-ban világszerte utat tett. 1927-ben kínai, svéd és német tudósok társaságában 7 évig tartó expedíciót vezetett Belső Ázsiába, a Góbi sivatagba és K. Turkesztánba meteorológiai, archeológiai és földrajzi kutatások céljából.

Főbb művei (közülük sok magyar fordításban is): Perzsián, Mezopotámián és Kaukázián keresztül (1887); An der Schwelle Innerasiens (1891); Die geogr. wissenschaftlichen Ergebnisse meiner Reise in Zentralasien (Peterm. Erg.Heft. 1900); Ázsia szívében (2 köt., 1903), Scientific results of a journey in Central Asia (6 köt. szöveg, 2 köt. atlasz, 1904-08), Ázsia sivatagjain keresztül, Három év Tibetben, Transz Himalája (3. köt., 1909-12), Von Pol zu Pol (3. köt., 1912-13), A rejtelmes India (1912), Bagdad, Babylon, Ninive (1918), Southern Tibet (9. köt. szöveg, 8 köt atlasz, 1917-22), Csangpo láma zarándokútja (1922), Pekingből Moszkváig (1925), Mount Everest (1923), Oran Caffon (1926), Mein Leben als Entdecker (1928), Auf grosser Fahrt (1929), Rätsel des Gobi (1932), Ma Csung Sin menekülése (1936), Der wandernde See (1938), A selyem útja (1938).

95. kép. Ázsiai utazók Lóczy Lajos lakásának erkélyén 1903-ban. Balról jobbra hátul: Almásy György, Déchy Mór, Cholnoky Jenő, elül: Sven Hedin, Vámbéry Ármin és Lóczy Lajos.

Turista attrakció a Fogarasi - havasokban

Rokonaim többször ígérték, hogy elvisznek a fogarasi hegyekbe, hogy én is részesüljek azokban a természeti csodákban, amelyek ott találhatóak. Végre tavaly nyáron nekirugaszkodtunk és rokonaim Volkswagenjén elindultunk erre a nagyszerű kirándulásra.

Előtte jól bereggeliztünk és kényelembe téve magunkat a kocsiban, vidáman berregtünk fel-fel a hegyek csúcsáig. Ott aztán, 2000 méter magasan láthattuk a gyönyörű panorámát, amit ezek a csodás hegyek nyújthatnak egy városi ember számára. Lélegzetelállító a szépsége ennek a tájnak, és nem lett volna semmi zavaró körülmény, ott a magasban a sok román és egyéb turista között, ha nem jön rám a „nehézség”.

Igen ám, de a bőséges reggeli, meg a kocsi rázása azokon a „jó” utakon elindította nálam a perisztáltikát (bendő és bélmozgás). Kiszúrtunk egy vendéglőt, ahol feltehetően volt illemhely és odabaktattunk. Az odavezető utat fel-

törték nagy buldózerekkel, kötörmelékeken keresztül kellett bukdacsolnunk, hogy a vendéglőt elérjük.

Hascsikarással tettem meg azt a száz méteres távolságot, kőlapokon ugrándozva csak azért, hogy megtudjuk, a vendéglő „zárva van”.

Mit vót mit nem tenni, tovább kellett szorítanom kb. újabb száz métert amolyan szállítható illemhely felé. Volt belőlük vagy hat darab. Odaértünk és már nagyon szorongattott a buzgóság, de kiszült, hogy vala-mennyi kis bódé láncsal át van kötve, tehát azok is zárva voltak.

Még volt bennem egy kis kitartás és ismét indultunk egy másik vendéglő felé azzal a reménnyel, hogy majd ott! Aztán abból sem lett semmi, mert illemhelyet nem találtunk ott sem.

Most jött aztán a végső elkeseredésemben hozott elhatározás, hogy a parkoló kocsik között, egy bevásárló szekér és egy nagyobb kuka segítségével úgy elbarikádozom magam, hogy a járókelők ne lássanak kényszeredett tevékenységemben.

Ennel a szituációnak a teljes biztonságban való megoldására örként állítottam rokonaimat, egyiket ide a másikat oda, persze háttal nekem, hogy a túl közel merészkedő kirándulókat ne engedjék „lőtávon” belülré.

Ilyen körülmények között gyorsan lehoppantam és amikor alaposan megkönnyebbülve felállok, arra lettem figyelmes, hogy az egyik rokonomat egy nagy pocakú atyafi alaposan lehordja és szinte ökölre mennek. Mire én begombolkozva szintén megjelentem a tett színhelyén, kiszült, hogy az illető fentről, szállodájának emeletéről látta tevékenységemet, és arra akarta kényszeríteni őrtálló rokonomat, hogy „eredményemet” takarítsa el. Nota bene az egész oly kevés volt és amit én alaposan kövekkel, homokkal takartam, tehát nem volt mit eltakarítani.

A veszekedésbe magam is beleszóltam és figyelmeztettem a büszke atyafit, hogy sehol illemhelyet nem találtunk, s valahol mégis csak... Szóval, muszáj volt. Az illetőnek megmondtam, hogy svéd állampolgár vagyok, s hogy az ilyen eseteket nálunk, nem tettelesen, hanem udvariasan szokták elintézni.

Bemutakoztam, lekezeltem vele és megtudtam, hogy Turcunak hívják. Valami ősmaradványa lehet a hajdani török időknek.

- Nézze domnu Turcu, semmi baj nem történt, de higgye el, másképpen nem tudtam a problémát megoldani.

Igen - állította, az úr - nemcsak a szálloda az enyém, hanem a környéke is. És ezt nem tolerálom! Odacsínált és... szóval, letisztelte a tulajdonomat!

Aztán megegyeztünk abban, hogy barátilag válunk el egymástól. Az egyik rokonom homokkal, kavicssal, kvázi takarítást végzett, és azzal verekezés nélkül továbbálltunk.

Nem tudom, hogy a turisták százai hogyan intézték el hasonló dolgaikat, mert bizonyára sokaknál aktuális lehetett, hisz úgy falták a „miccseket” (román specialitás) és a roston sülteket, hogy csak úgy dagadt a tokájuk.

Szomorú, hogy ebből kis sz... ügyből ilyen nagy kalambajka keveredett a csodálatos Fogarasban.

Rozsdás Pál

Honnan tudhatod, hogy a jelenben élsz?

01. Véletlenül a micro-n ütöd be a PIN - kódodat.
02. Több éve nem pasziánszoztál rendes kártyával.
03. 15 különböző telefonszámod van egy háromtagú családhoz
04. E-mailt küldesz a melletted ülő embernek.
05. Azt mondod, azért nem tartod a kapcsolatot a régi ismerősökkel, mert nincs meg az e-mail címük.
05. Négy éve ugyanannál az íróasztalnál ülsz, de közben három különböző cégnél dolgoztál.
07. A főnököd nem tudná elvégezni a te munkádat.
08. Felhívod a családot, hogy tudd meg otthon vannak-e, miközben hajtasz be a garázsba.
10. Minden tévéreklám végén szerepel egy internetcím.
11. Ha elmész otthonról a mobiltelefonod nélkül (amit életed első 10, 20, 30, 40 évében nem is ismertél), pánikba esel és máris visszamész érte.
12. Reggel az első, hogy bekapcsolod a számítógépet, még mielőtt kimész kávéért a konyhába.
13. Mosolygysz és bólogatsz miközben ezt olvasod.
14. Még rosszabb: pontosan tudod kinek fogod ezt továbbküldeni.
15. Túl elfoglalt vagy, hogy észre vedd, hogy nincs 9-es a listán.
16. Tényleg megnézted, hogy nincs 9-es a listán.
17. Gondolom az sem tűnt fel hogy két 5 van a listán.
18. Ezt is megnézted, újra.....
19. ...és most röhögsz magadon
20. Gondold végig, hogy miért!?

Akik 1982 előtt születtek, azok valódi hősök, olyasféle igazi hollywoodi mindent túlélő fenegyerekek. Gondolj csak bele, 1982 előtt születettek, azaz MI, kész csoda, hogy életben maradtunk. Nekünk még nem volt gyerekülésünk az autóban, sőt még biztonsági öv se nagyon, viszont biztos tudhattuk, hogy a gyerekágyak festékében akadt bőven ólom. A gyógyszeres és vegyszeres üvegek könnyedén nyithatóak voltak, nem volt semmi furfangos védelemmel ellátva, de még a fiókok és ajtók sem voltak felszerelve biztonsági nyitóval, és mikor bicajozni mentünk, nemhogy könyökvédőnk és sisakunk nem volt, de még rendes biciklink sem.

Mi még csapból ittuk a vizet, és azt se tudtuk, mit jelent pontosan az ásványvíz. Azt hittem az ugyanaz. Pezseg, hát pezseg. Semmi különbség a kettő között, miért pazaroljak rá külön szót.

Mi nem nagyon unatkoztunk, ha tehettük kimentünk játszani. Egész nap kint voltunk, a szüleink pedig csak sejtették, hogy élünk és megvagyunk, hiszen még Matáv telefon se nagyon volt, nemhogy mobil. Pláne nekünk!

Nyáron a derékig érő fűben és közeli kiserdőben játszottunk, mégsem lettünk kiütésesek, és nem tört ránk allergiás roham. Nem tudtuk mi az a pollen, és a parlagfűről azt hittük, hogy a sárkányfű egyenes ági rokona. Ha elestünk, megsérültünk, eltört valamelyik végtagunk, vagy csak szimplán betört a fejünk, senkit nem pereltek be ezért. Egyszerűen mi voltunk a hibásak.

Ha az erősebb elgyepálta unalmában a kisebbet és a gyengébbet, az is rendben volt. Ez így működött, és a szüleink nem

életünk

nagyon szóltak bele ebbe sem.

- Kisfiam, bemegegyek az iskolába, az nem lehet, hogy téged mindenki Rambónak csúfol!

- Hagyd csak anya, ez az én háborúm!

Étkezési szokásaink Schobert Norbi mércéjével mérve nap mint nap tartalmazták a halálos dózis többszörösét, de még egy McDonalds-on edződött átlagos amerikai elhízott kisgyerek is helyből nyomna egy hátra szaltót attól, amit mi leküldtünk kaja címszóval.

Gondoljunk a zsíros kenyérre, a kolbászra, a disznósajtra (ki tudja mit tettek bele), az iskolai menzára (ki tudja mit NEM tettek bele) és mégis itt vagyunk. A kakaóban nem volt A, B, C, D és E vitamin, viszont „bedeko”-nak hívták és már ez is elég volt a boldogságunkhoz. Szobi szörpöt ittunk, mely hírből sem ismerte az édesítőszert, tömény cukorral készült.

A limonádét még magunknak kevertük, és mosatlanul ettük a fáról a gyakran éretlen gyümölcsöt, a WC pereme alatt, pedig a baktériumok ezreinek a kolóniái telepedtek meg a még háborítatlan nyugalomban, a preDomestos korban.

Volt néhány barát, aki már ismert olyat, akinek videója volt, vagy esetleg spectruma (az egyfajta számítógép volt), de szó sem volt Playstationról, Nintendóról, X-Boxról, Videójátékról, 64 tévécsatornáról, műholdról és kábeltévéről, filmekről, DVD-ről, Surround Soundról, Internetről, Fitness-Club kártyáról vagy mobiltelefonról.

Visszont voltak barátaink! Olyanok, akikkel találkoztunk kint az utcán, a focipályán vagy a pinpong-asztaloknál, vagy ha mégse, akkor egyszerűen becsengettünk hozzájuk és beengedtek. Nem kellett megkérdezni a szülőket. Sem a miénket, sem az övéket! Nem vittek és nem hoztak a szülők autóval... Mégis itt vagyunk.

Nyakunkban lógott a lakáskulcs, mikor játszani mentünk, és nem ritkán fadarabokkal, botokkal harcoltunk, labdával dobáltuk egymást, mégis itt vagyunk. Nem ütöttük ki egymás szemét, a többi seb pedig begyógyult.

Focizni is csak az állhatott be, aki tudott. Akkor még volt egy iratlan szabály, amit ma nehezen értünk már meg mi is: azt csináld, amihez értesz. Aki pedig nem értett a focihoz, pláne nem tudta rendesen kirúgni az ellenfél bokáját, az csak csalódottan nézhetett a játékot a rácson túlról, vagy odébb állhatott, és más játékot, más játszótársakat kereshetett magának.

A szerelmet nem brazil sorozatokból tanultuk, csak egyszerűen megéltük. Boldogan szaladtunk végig az utcán az első csók után, úgy, mintha már sohasem akarnánk megállni. Ha egy tanár nyakon vágott, nem szúrtuk le egy késsel és nem pereltük be, és nem sírtunk otthon a szülőknél. Ha lehetett, el se mondtuk.

Ismertük a törvényt, és ha vétkeztünk, szüleink nem álltak mellénk. Megtanítottak úgy élni, hogy tudjuk, mit jelent a kötelesség, a büntudat, a jóézés, a felelősség. Ismertük ezeknek a szavaknak a mélységét.

Ezek voltunk mi. Hősei egy letűnt kornak, amelyen a mostani fiatalok értetlenül mosolyognak.

vidám oldal

Ezt csak a mi nyelvünkkel lehet megtenni...

Találkozás

Nyuszika és a róka találkoznak az erdőben. Nyuszika köszön:

- Szia vöröske!
- Te engem ne vöröskézz le!
- Miért, jobb lenne, ha lerókáználak.....!?!

Előző munkahely

A HR-es kérdezi az új titkárnőt:

- És mondja, az előző munkahelyén mennyi volt az évi fizetése?
- ??? Nálunk az előző munkahelyemen nem dolgozott egy Évi sem!

Margarin

Két egér beszélget a kamrában:

- Rád fog esni a margarin!
- Rámamargarin?

Hogyan kapta Benedek Elek a nevét?

Anyukája reggel beszólt a kisfiának:

- Benn vagy még az ágyban?
- Benne, de kelek.

Trükk

- Mondja Kovács bácsi, maga mit szokott csinálni, ha este nem tud elaludni?
- Én? Elszámolok háromig, és már alszom is.
- Tényleg? Csak háromig?
- Háromig, de van úgy, hogy fél négyig is.

Bevásárlás

- Pistike, szaladj le a boltba, hozzál egy kiló hurkát! De ne véreset!
- DENEVÉRESETE???

Egyenlet

- Kislányom, teljesen egyedül oldottad meg ezt az egyenletet?
- Nem. Két ismeretlennel.

Kérdés

- Miért nincs bástya a vonaton?
- Mert a vonat nem vár.....

Úszásoktatás

- Hogy tanítja a varázsló úszni a pókot?
- Hókusz, pók ússz!

Tehén

A tehén bonyolult állat. De én megfejtem.

Kérdés

- Miért nem gyűjt a darázs vasat?
- ???
- Mert azt a MÉH csinálja

FAVICCEK

Akarsz sokat keresni? - Igen. - Akkor jól elbújok.

Hogy lehet 30 birkát hatvan felé zavarni? - Az M3-ason

Mi van, ha a sündisznó nem megy iskolába? - Sünnap.

Mi van a tömegsír felett? - ??? - Csapatszellel!

Hogy hívják a cigány légitársaságot? - KOLOMP AIR.

Mi a biofajgyűlölet? - ??? - Két kopaszbarack üt egy cigánymeggyet

Mi lesz a kígyó és a kenguru keresztezéséből? - Ugrókötel

Mivel játszik a cigánygyerek a sínek között? - Az életével.

Mi van az idegbeteg ló lábán? - Pszichopata.

Mi lesz a kecske és a kacsa kereszteződéséből? - ???

- McDonalds

Miért van a méheknek királynőjük? Mert ha kormányuk volna, nem lenne méz.

Mennyi az ember átlagos alvásigénye? Csak még öt perc ..

Mi kell a sörösládák cipeléséhez? Rekeszizom.

Miért nem eszik a cigány reggel banánt? - Mert az déligyümölcs.

Ki követi el több összeadási hibát? Az anyakönyvvezető.

Milyen az arab lopakodó? - Teve mamuszban.

Milyen mértékegységgel mérik a malac hosszát? - Rőfben

Hogy öltöznek az eszkimók? - ??? - Nagyon gyorsan!

Miért nem játszik a tűzoltózenekar betonon? - Mert olyan hangszer nincs.

Mi lesz abból, ha két busz összeütközik? - Két rombusz.

Honnan tudod, hogy egy politikus hazudik? - Mozog a szája...

Milyen buli van az intenzív osztályon? - Esméletlen!

Mennyi az anyós ideális testsúlya? - 3.5 kg urnával.

Mit csinál a cigány, ha befejezi az iskolát? - Átmegegy egy másik építkezésre.

Miért nehéz a nőknek érző, törődő és jóképű férfit találniuk? - Mert azoknak a férfiaknak már van pasijuk.

Mi a cigány rémálma? - Munka közben üzemi balesetet szenvedni!

Nénike odamegy a sírásóhoz a temetőben.

- Megmondaná aranyoskám merre találok a 41-es parcella 34-es sírt???

- Borzasztó alakok maguk! Elmászkálnak, aztán meg nem találnak vissza.

Tudósítás az idegen- légióból

Ha valaki megkérdezné, mi is az idegenlégió és miféle emberek képezik, röviden ezt válaszolhatom:

A francia idegenlégió 1831 – ben született meg Louis –Philippe király dekretuma által, ami röviden így szólt:

Légió alakul idegenekből, neve idegenlégió.

Szükség volt rá, mert az afrikai gyarmatokat « békésíteni » kellett. Tudni kell, hogy a hatvanas évek elejéig az idegenlégió gyarmati hadtest volt, nem volt köteléke a kontinensen működő hadtestnek. Megalakulásától fogva 35000 idegen adta életét a különböző csatákban, ezért is oly népszerű a jel-szava „Legio Patria Nostra”, amit gondolom, nem kell lefordítanom. Az idegenek, akik Franciaország fiai lettek, nem a kapott, hanem az áldozott vér által találtak hazára. Magyar létemre még a trianoni szerződést is elhessegettem magamtól.

Az idegenlégió az egyetlen szervezet, mely az első szerződés aláírásától a nyugdíjas katona elhalálozásáig keblébe fogad. Az újoncokat, akinek senkije sincsen ebben idegen országban, a marseille-i pihenő központ centrum kecsegteti, fényes termeivel, sokféle szórakozási lehetőséggel Malmousqueban. A volt légiósok és a nyugdíjasok ugyancsak az ország déli részén, Pouloubierben található otthont teljes és ingyenes ellátással. Egyedülálló hadtest ajánl új kezdetet és személyazonosságot azoknak, akik valami miatt elfelejtteni vagy újakezdeni akarják életüket. Tizenhét évestől a negyvenesekig toborozzák a katonákat. Nős ember nőtlenné válik, és ha akarja, a nevét is megváltoztatják. Olykor, ha akarja, ha nem. Miért? Azért, hogy megvédjék. Azokon, akiknek kisebb vagy nagyobb bajai voltak civil életükben, csak így lehet segíteni.

Az idők változnak, régebben felvettek mindenféle bűnöst, nem sokat kérdezősködtek, ha aláírtad a szerződést. Manapság Aubagneban (Marseille mellett) határoznak, hogy a több mint százhusz nemzetiségű jelentkező közül kit szerződtesse és kit nem.

Veteránok

Három székely Afrikában

A szerző

ban csehek és szlovákok. Most a határok szabadok Európában, a legtöbben kalandot és gazdasági jólétet keresnek, ezért jelentkeznek a légióba.

Három hét leforgása alatt születik a légiós újonc. Interpol- és orvosi vizsgálat, valamint sikeres pszichotechnikai teszt után körülbelül minden nyolcadik felvételiző kap zöld utat. Aztán irány Castenaudary, ahol a kiképző ezred állomásozik. Négy hónap után végre feltehetik a fehér „képit” amely jellemző a légióra. Ez a csákö valamikor barna volt, de az afrikai napsütés, a sok mosás és kefélés által világossá változott, a múlt század harmincas éveiben már a jellegzetes fehér színben gyártották.

Tizenkilenc éves koromban a budapesti francia nagykövetségről Metzbe irányítottak, ahol Tóth altisztnél jelentkeztem.

Tizennyolc és fél év szolgálat után zászlósként könnyű szívvel mondhatom, hogy megérte.

Balkáni, afrikai és dél amerikai kampányaim alatt világot is láttam, persze nem turista szemmel...

De ez már életemnek egy másik fejezetéhez tartozik.

Tar Charles Imre

A történelem során sokan politikai okok miatt keresték a légiót. A húszas években fehér-oroszok, a második világháború után németek, 56-ban magyarok, 68-

Harcban

Az 1956-os norvégiai magyar menekültek sorsa

és a Norvég Menekültügyi Tanács szerepe 1956-1958-ban

Az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeit több évtizeden át elfedték a magyarországi emberek elől. Azok, akik részt vettek benne, itthon nem beszélhettek róla szabadon. Azok, akiket később kihallgattak, megkínóztak, nem szívesen beszéltek az eseményekről. Sokáig –talán még mind a mai napig él bennünk, magyarokban a félelem, s a harag. Egyesek úgy gondolják, hogy még most is nehéz erről a témáról elfogulatlanul írni. Úgy gondolom, hogy nincs olyan téma, amiről lehetne egyáltalán elfogulatlanul írni. Hiszen pont azért választanak az írók, költők, vagy éppen történészek bizonyos témákat, mert érdeklő őket – de facto, elfogultakká válnak. De ezt nem tekintem bajnak, éppen ellenkezőleg. Fontosnak tartom, hogy megismerjük a múltnak olyan rejtett zugait is, amire eddig vagy idő vagy lehetőség hiányában nem jutott lehetőségünk.

Azt a törekvést is fontosnak tartom megemlíteni, amit a történésznek képviselnie kell. Azt a vágyat, hogy a valóság legteljesebb, legátfogóbb egészét tudja feltárni, bemutatni az olvasóközönség előtt. Úgy érzem, hogy ezen kívánalomnak jelenleg, a kutatásom mostani állapotában még nem felelek meg. Ugyanakkor fontosnak tartom, hogy munkám kvázi felénél egyfajta vázlatot adjak az érdeklődő olvasóknak, hogy felkeltsem az érdeklődésüket.

Az 1996-os és a 2006-os norvégiai megemlékezésekre készült összefoglaló munkákon kívül mind a mai napig nem született még magyar nyelven részletekbe menő, átfogó munka az 1956-os forradalom norvégiai fogadtatásáról, Norvégia szerepéről, a magyar menekültek befogadásának megszervezéséről, illetve folyamatáról.

Leendő szakdolgozatomban emiatt főleg a Norvég Menekültügyi Tanács (*Det Norske Flyktningeråd*) szerepét, fontosabb személyeit, feladatait vizsgálom a magyarországi és a ausztriai eseményekkel összhangban. Ennek keretében tavaly három hónapig

kutathattam Oslóban, ahol az ottani levéltárban (Riksarkivet) nyerhettem betekintést a nagyközönség előtt jelenleg még zárolt iratokba, illetve részben már nyilvánosan hozzáférhető dossziékba.

A norvégiai magyarokról szóló anyag pillanatnyilag még nincs összegyűjtve. Ez azt jelenti, hogy minden egyes magyar menekültekkel foglalkozó norvégiai szervezet a saját iratai között őrzi a magyarokról keletkezett dokumentumokat. Ezek egy része – mint ahogy már említettem, a jelenlegi norvégiai titoktartási

törvények értelmében zárolt, csak kutatási engedéllyel hozzáférhető. Így az általam kigyűjtött információk néhány adata (nevek, helyszínek) még néhány évig nem használhatók fel nyilvánosan.

A következő norvégiai szerveknél keletkezett magyarokról szóló anyag:

- Det Norske Flyktningeråd
- Styret for Overføring av Ungarske flyktinger til Norge
- Arbeitsutvalg i Østerike
- Uttakingskomisjon i Jugoslavia
- Det Norske Røde Kors Studentsambandet

A keletkezett anyag mennyisége igen nagy. A tanácsulésekről készült összefoglalók, a költségvetések, a tanácstagok levelezése, a Bécsben és Jugoszláviában tartózkodó kiküldöttek jelentései mind hatalmas mennyiségű, feldolgozandó dokumentum. Időhiány miatt csak a Menekültügyi Tanács iratanyagába, illetve kis részben a Norvégiai Vöröskereszt dosz-

ziéiba sikerült betekintést nyernem. Itt kell megemlítenem, hogy a magyar menekültek a Norvégiai Vöröskeresztnél voltak abc sorrendben nyilvántartva. Ezek valószínűleg elkeveredtek a levéltárban, ismeretlen helyen vannak. Nagy segítséget jelentene, ha a számkra rendkívül fontos iratok újra előkerülnének. Pontos statisztikai adatokat lehetne kapni a menekültek koráról, neméről, foglalkozásáról. Amíg ez nem kerül elő, csak a másodlagos forrásokból, illetve hivatkozásból lehet következtetni a magyar menekültek pontos számára. Annyi bizonyos, hogy az Overføringsstyret 1957. május 22-i jelentésében 1455 menekültől esik szó, akik az aznapi dátumig Norvégiába érkeztek.

A Menekültügyi Tanács (MT) feladata az 1956-os októberi események utáni hetekben-hónapokban többrétű volt, és folyamatosan változott. A Tanács összetétele biztosította, hogy a legtöbb, legfontosabb norvégiai humanitárius szervezet együtt tudjon működni, közösen szervezzen segélygyűjtő akciókat, és a sajtóban is közös, egységes álláspontot képviseljen. A Bécsben tartózkodó kiküldöttek feladata kezdetben az volt, hogy Norvégiát tájékoztassa a táborokban zajló életről. Később az osztrák menekülttáborokban levő magyaroknak szóló segélyek szállítása (ruha, élelmiszer), pénzügyi segítség biztosítása volt a feladatuk. Végül a magyarok Norvégiába utaztatása, norvégiai munka-és oktatási helyek, megfelelő életkörülmények biztosítása. Ez igen nagy szervezettséget és megfelelő reprezentációt igényelt. A Tanács feladatát nem kezdte el a norvégiai politikai körök, konkrétan a norvég kormány jóváhagyása nélkül. Amit végül egyes norvégiai politikusok (többek között Gudmund Harlem szociális miniszter), a norvég újságok, a norvégiai egyetemi diákok harcoltak ki. Valamint igen hatásos volt az ENSZ Menekültügyi főkommisszárjának Norvégiához intézett körlevele és az azonnali segítségre

kérdéseim támadtak– több alkalommal is odaadóan segítette munkámat.

Jelenleg a budapesti Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában folytatom a munkát, ahol is a norvégiai magyar menekültekről szóló hírszerzési, jelentési iratokat vizsgálom arról, hogy milyen képet alkottak a magyar hatóságok a Norvégiába menekült magyarokról.

Kérem, amennyiben adatokkal, személyes tapasztalatokkal segíteni tudnák kutatásomat a norvégiai magyar menekültek témájában, keressek meg a következő elérhetőségek valamelyikén: tam.forro@gmail.com +36-30-5782516

Forró Tamás vagyok, 1985-ben születtem Budapesten, Csömörön élek a szüleimmel. 2003 óta a budapesti ELTE bölcsészkarára járok történelem és norvég szakra. A történelem már régóta érdekelt, tudtam, hogy ezzel szeretnék foglalkozni. Az egyetemi jelentkezésnél pedig e mellé választottam a skandinavistikát, amiről akkor még jóformán semmit sem tudtam. Közben a norvég szak megnyerte tetszésemet, és a norvég irodalmat is igen megkedveltem. A 2006-2007-es tanévet Norvégiában, egy népfőiskolán töltöttem. Azóta többször jártam már ott és tanulmányaim után majd ott szeretnék letelepedni. 2007 nyarán jött az ötlet, hogy miért ne írhatnék az ott élő magyar 56-osokról. Ezt először távoli tervnek képzeltem. Aztán 2008 őszén jött a lehetőség, a Norvég Királyság Külügyminisztériumának tanulmányi ösztöndíja, melynek keretében 2009 februárjában 3 hónapra Oslóba utazhattam, s megkezdhettem a kutatásaimat. A diplomamunkámmal remélhetőleg 2010 őszén végzek. Jelenleg a magyarországi levéltárakban kutatok a norvégiai magyarok adatai után.

Forró Tamás

való felhívása. Amint az MT felhatalmazása megtörtént, működésbe léptek az osztrák táborokba küldött felelős személyek, akik felvilágosító körutakat tartottak, magyar nyelvre lefordított információs anyagokat terjesztettek a menekültek között. A kiinduló elképzelés az volt, hogy mindenki jöhet, aki szeretne, de főleg dolgos, munkára képes emberek jelentkezését várták. Ez kezdetben így is történt. A decemberben Norvégiába utazó első csoport főleg fiatal férfiakból állott. Az utaztatásokat hivatalosan a Menekültügyi Tanács intézte, azonban a végrehajtásban egyrészt magánszemélyek (családtagok, a második világháború alatt vagy közvetlen utána Norvégiába letelepedettek), másrészt más szervezetek (pl. diákszövetség) is részt vettek. Később azonban, 1958-tól Norvégia volt az első ország, amelyik ún. mínuszos menekülteket (pl. tbc-s betegeket, sebesülteket, vagy éppen öregeket) is befogadott.

A Tanács feladata volt még a fiatalok védelme, oktatásának megszervezése. Emiatt megvásároltak egy ausztriai épületet, ahol bentlakásos iskolát hoztak létre magyar gyerekek számára. Ez volt a Wiesenhof-iskola. Magyar tanárokkal, norvég személyzettel és vezetőséggel, norvég állami támogatással. Az iskola sikere felemásnak mondható. A szokásos fegyelmezetlenségek ellenére –ami teljesen érthető, hiszen a gyerekeknek és a tanároknak sok megpróbáltatáson kellett keresztül menniük – több diák is sikeresen leérettségizett. Az iskolát azonban belső ellentétek bomlasztották. A második évben be is zárták, a diákokat máshol helyezték el, illetve néhány kiválasztottat Norvégiába írá-

nyítottak.

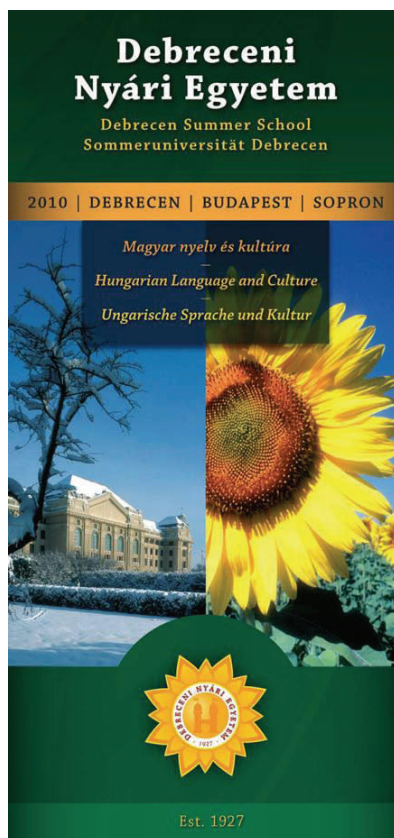
A norvég Diákszövetség a norvégiai magyarok segítségével lapokra nyomtatott, stencilezéssel sokszorosított szöveget készített, majd ezt kis könyv formájában, ingyenesen bocsátotta minden norvégiai magyar menekült rendelkezésére. Norvég nyelvoktatást is biztosítottak. Oslóban azt is sikerült elérni, hogy a magyar menekültek kezdetben ingyenesen használhatták a tömegközlekedési eszközöket.

Az 1956-os menekültek újra-élesztették a világháború alatt elhaló Norvég - Magyar Egyesületet, így közvetve elősegítették a norvég-magyar kulturális kapcsolatok kialakulását.

Ez csak néhány, kiragadott adat abból a hatalmas anyagból, amit a különböző hivatalos szervek iratai között találtam.

Szólnék pár szót a norvégiai, norvég nyelvű szakirodalom létezéséről is. Már az 1960-as években született pszichológiai elemzés a magyar menekültekről, valamint a 80-as, 90-es és 2000-es években is készültek egyetemi szakdolgozatok. A közelmúlt eseménye, hogy Grid Haraldsdotter Eidem végzős egyetemi hallgató '56-os magyarokkal készített interjúkat.

Kutatásaimhoz Kovács Ferencről kaptam technikai segítséget, aki még kezességet is vállalt értem az oslói levéltár zárt anyagának kutatásához. Eszmei segítséget a Norvég - Magyar Egyesület elnök asszonya, Nagy Lucia Mária nyújtott, aki – ha

Ilyen kurzusokat rendeznek heti 2x3 órában este 6 órától Budapesten többek között március 22-június 2 között és szeptember 6–december 13 között.

Háromhetes intenzív tanfolyamok heti 5x4 órában az év folyamán többször is.

De Sopronban is két hetes intenzív tanfolyamok indulnak a nyár folyamán augusztus 23-tól szeptember 4-ig.

Érdeklődni lehet

Debreceni Nyári Egyetem
H-4010 Pf. 35.

Tel. +36 52 532 594

E-mail:

debrecen@nyariegyetem.hu

Budapesten pedig

H.– 1054, Báthori u. 4 II./1

tel/fax: +36 1 320 5751

budapest@nyariegyetem.hu

Sopronban

sopron@nyariegyetem.hu

Mindenről más nyelven:

<http://www.summerschool.hu/>

2010-es kurzuskinálatunk Debrecenben

• Téli intenzív nyelvtanfolyam

2010. január 17–30. (80 óra, 16 ECTS kredit)

• Tavaszi szuperintenzív nyelvtanfolyam

2010. április 11–24. (90 óra, 18 ECTS kredit)

• Intenzív nyári magyar nyelv és kultúra tanfolyamok

2010. július 18–augusztus 14. (120 óra, 24 ECTS kredit)

2010. július 18–31. (60 óra, 12 ECTS kredit)

* 2010. augusztus 1–14. (60 óra, 12 ECTS kredit)

* 2010. augusztus 22–szeptember 4. (80 óra, 16 ECTS kredit)

• Tematikus nyári kurzusok (részleteket ld. a honlapunkon 2009. december 1. után):

* 2010. augusztus 1–14. (60 óra, 12 ECTS kredit)

– Magyarország a 19–20. században (angolul)

– Irodalmi barangolások Debrecenben és környékén (magyarul és angolul)

– Élő folklór: régiók találkozása

(vándor nyári egyetem: 1 hét Pécs, 1 hét Debrecen)

* 2010. augusztus 22–szeptember 4. (60 óra, 12 ECTS kredit)

– Bevezetés a magyar nyelv és kultúra világába (angolul)

– Megújuló tradíciók a magyar zeneoktatásban (magyarul és angolul)

• Őszi intenzív nyelvtanfolyam

2010. október 15–24. (60 óra, 12 ECTS kredit)

• Szemeszterkurzusok

• Nyelvtanfolyamok

2010. március 1–május 15. (40 óra, 8 ECTS kredit)

2010. október 1–december 15. (40 óra, 8 ECTS kredit)

• Bevezetés a magyar nyelv és kultúra világába (angolul)

* 2010. március 1–május 15. (30 óra, 6 ECTS kredit)

* 2010. október 1–december 15. (30 óra, 6 ECTS kredit)

• Nyelvtanfolyamok egyéni igények alapján

Időpont és óraszám egyeztetés szerint

Magyar nyelvi tanfolyamainkon az oktatás a kezdőtől a felsőfokú szintig folyik (az alsóbb szinteken közvetítő nyelvek segítségével), amelyeken a Nyári Egyetem saját nyelvoktató tananyagát, a *Hungarolingua* sorozatot használjuk. A nyári kurzusokon a nyelvórák mellett magyar és idegennyelvű előadásokat kínálunk a magyar történelem és kultúra témaköréből. Szabadidős rendezvényként komolyzenei hangversenyeket, rock-koncerteket és diszkót, néptáncestet és népdaltanulást, filmvetítést szervezünk, hétvégeken pedig Kelet-Magyarország nevezetességeivel ismerkedhetnek meg hallgatóink. Résztvevőinknek a kurzus alatt az egyetem területén kollégiumi elhelyezést és napi háromszori étkezést biztosítunk.

A magyar nyelvű tematikus kurzusokat a haladó és anyanyelvi szinten beszélő hallgatóinknak ajánljuk, az angol nyelvűeket pedig azoknak, akik még nem tudnak magyarul, de komolyan érdeklődnek a magyar kultúra egy-egy fontos területe iránt.

* új kurzusok

Internet: www.nyariegyetem.hu

Az év első táncházas együttlétét január 16-án szombaton tartották a stockholmi Magyar Házban. Ez alkalommal is Barozda zenélt, Hurtig Ilona (Ilcsi) pedig táncot tanított. A szokáshoz híven gyermek-táncházzal kezdődött, utána pedig mindenki táncolhatott. Egyszerű ételről, üdítőről, italról a szervezők gondoskodnak. A 2010 első felére tervezett további táncházak dátumai ezek: február 21 (vasárnap), március 20, április 17, május 22. Mindenkit szeretettel vár a Magyar Ház Közössége!

Peregrinus Klub

<http://peregrinusklub.com/>

Februárban Szentiványi Gábor, Magyarország stockholmi nagykövete - „Peregrinálásaim” és a külügyi pálya tartott előadást a Peregrinus Klub tagjai előtt.

Szentiványi Gábor 1952-ben született. 1975-ben végzett a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem nemzetközi kapcsolatok szakán és még abban az évben a Külügyminisztérium munkatársa lett. 1976-81 között Magyarország bagdadi nagykövetségén dolgozott, majd 1982-85 között a Külügyminisztérium Protokoll Főosztályán látott el feladatokat. 1986-91 között Magyarország washingtoni nagykövetségén sajtóattaséként szolgált, 1989-től ő látta el a külképviselet szóvivői feladatait. 1990-ben tanácsosi rangot kapott. 1991-94 között a Burson-Marsteller, a világ egyik legnagyobb public relations vállalatának budapesti irodáját vezette. 1994-97 között a Külügyminisztérium szóvivője, illetve 1995-től a Sajtó- és Nemzetközi Tájékoztatási Főosztály vezetője. 1997-2002 között londoni nagykövet, 2002-04 között külügyi helyettes államtitkár. 2004-07 között hágai nagykövetként, ezt követően 2009-ig a Külügyminisztérium szakállamtitkáraként dolgozott. 2009. június 12-én adta át nagyköveti megbízólevelét XVI. Károly Gusztáv svéd királynak. Szentiványi Gábor a Magyar Külügyi Társaság és a Magyar Atlanti Tanács tagja. Nős, két felnőtt gyermek édesapja. Szabadidejét szívesen tölti történelmi tárgyú könyvek olvasásával, dunai hajózással, illetve halászlé főzéssel. Az előadást szokás szerint kötetlen társalgás követte a Nagykövetségen.

Tóth Krisztián,

Kulturális- és sajtóattasé, a Magyar Köztársaság Stockholmi Nagykövetsége

A kolozsvári Selmeczy György *Kortársaim* című Duna televíziós műsorának vendége volt februárban Maros Miklós stockholmi zenszerző, az Ághegy szerkesztőjének munkatársa.

Társkereső

Az Ákarban, egy szoba összkomfortban ideiglenesen lakó, hetvenes, életpróbált nyugdíjas, szabadidejében szívesen festegető s egyéb hasznos foglalatosságú, derék, jó erőben lévő **Mikudina István**, hozzávaló szerény, teltkarcsú, de életvidám társat keres. Jelentkezni a kiadóban.

Közvetítő szerepet vállalt a koppenhágiai magyar filmvetítés programjában a Magyar nagykövetség. Plakátja a következő:

VERDENSKULTURCENTRET.DK :: NØRRE ALLÉ 7 :: 2200 KBH N :: 8220 5140

1956
1963
1968

A DREAM OF FREEDOM

4x55 minutes

SEARCHING FOR A WAY OUT FROM HUNGARY IN THE 60'S

UNGARSK DOKU-MARATHON

18. MARTS KL. 16:00 - 21:30

Béla Hamvas Klubben (Den ungarsk-danske internationale venskabs- og kunstforening) og NOMAD FILM inviterer til dokumentar marathont - Vi følger ungarske Østblok Beatniks bag Jerntæppet i deres stræben efter frihed og et bedre liv i Skandinavien i slutningen af 50'erne og frem til i dag.

"A DREAM OF FREEDOM – searching a way out from Hungary in the 60's"
En film af Jenő Farkas
NOMAD FILM
Filmen har engelske undertekster
(4 x 55 min.)

ARRANGEMENTET FOREGÅR I SALEN (GLOBAL) // FRI ENTRÉ

LÆS MEGET MERE OM FILMEN PÅ VORES HJEMMESIDE

VERDENSKULTURCENTRET

Fejedelmi eledel receptje:

Tütyölt Ratyli

Hozzávalók:

Másfél kiló nyersratyli

egy jókora pese

2 csobolyó gönyézdé (ha lehet pörögösi)

3 csipet cihánta

4 ölej csikmány

kb.5 zamecsli

1 suttyonyos petrecel

1 véka vatyek

A nyersratylit fertályórat posváasztjuk a gönyézdével, míg csurmot nem ereszt, közben a vatyekot megdicsikicseljük. Szépen höllyén megpicckázzuk, a nyesevékből pedig apró csulmákat gyúrunk, ezek kerülnek a koshadtba.

Közben a pocadékot meg peccsentjük, a ratylit pedig hagyjuk slottyanni. Tütyölni csak akkor kezdjük, ha már jó vatyálós. A pesét lesolyvasztjuk, aztán már csak röttyengetjük, mert hamar odakaphat. nVégül a suttyonyos petrecelt belebibáozzuk a 4 ölej csikmányba, majd jól összegyöröszjézzük. Várunk, amíg a széle be nem tockosodik és rádurungoljuk a cihátát.

**Kellemes húsvéti
ünnepeket kívánunk
minden olvasónknak!**

ÚJ ÁGHEGY KÖNYV

Megjelent az Ághegy Könyvek sorozatának tizedik köteteként a stockholmi

Dohi Alex

Illatok Könyve

című verseskönyve
Cartes aromelor

Editura Muzeul Literaturii române

Fordította:

Tar Károly

Készült a Közlekedési Dokumentációs kft.

Kiadójánál és nyomdájában

Igazgató:

Nagy Zoltán

A borítót a Dohi Alexandru által készített borító felhasználásával ifj. Nagy Zoltán készítette

Időszámítás

*A lundí dóm
világórája alatt*

*Tanít a múlt.
Ől a jelen.
Jövő éltet.*

**Skandináviában rengeteg a liget,
de Magyar Liget csak egy van!**

